

Handläggare
Carina FrommTill
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd

Telefon: 08-508 7158

Tertialrapport Tertial 1 2019 för Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner tertialrapport 1 inklusive bilagor och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer
2. Stadsdelsnämnden ansöker om kompetensförsörjningsmedel om 7,2 mnkr, se bilaga 3-9.
3. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 1,6 mnkr avseende medel för skötsel av naturreservat.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 2,3 mnkr för lokaländamål i samband med avveckling av Skolörtens vård och omsorgsboende.
5. Stadsdelsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen om totalt 26,9 mnkr i omslutningsförändringar.
6. Beslutet justeras omedelbart

Denise Melin
Stadsdelsdirektör

Ärendets beredning

Tertialrapporten har sammanställts av samtliga avdelningar. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 9 maj 2019. Funktionshinderrådet och pensionärsrådet behandlade ärendet den 6 maj 2019.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	5
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	6
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	11
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	25
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	32
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	47
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	54
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	54
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	56
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	57
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	58
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	61
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	65
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	66
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	67
Uppföljning av ekonomi	75
Uppföljning av driftbudget	75
Resultatenheter	80
Investeringar	81
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	82
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	82
Omslutningsförändringar	82
Budgetjusteringar.....	82
Medel för lokaländamål	82

Analys av balansräkning.....	83
Övrigt.....	83
Kvalitetsarbete	83
Övrigt	83

Bilagor

Bilaga 1: 01 Blankettset Sdn04 T1 2019

Bilaga 2: 02 Hässelby-Vällingby Handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2019-05-07

Bilaga 3: 03 Ansökan - Silviahemscertifiering Koppargården

Bilaga 4: 04 Ansökan - Grundläggande omvårdnadsutbildning Hässelby hemtjänst

Bilaga 5: 05 Ansökan - Silviahemscertifiering Skolörten

Bilaga 6: 06 Ansökan - Systemteoretisk utbildning IOF

Bilaga 7: 07 Ansökan - Fördjupningsutbildning barnskötare inom förskolan

Bilaga 8: 08 Ansökan - Demensutbildning för biståndshandläggare

Bilaga 9: 09 Ansökan - språkutbildning Skolörten och hemtjänsten

Bilaga 10: 09 Ansökan - Psykiatri inom äldreomsorgen Liviagården

Sammanfattande analys

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att det arbete som pågår och det systematiska kvalitetsarbetet bidrar till att uppnå målet om en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Nya arbetsätt bidrar till att tiden för etablering på arbetsmarknaden för personer med försörjningsstöd inte ska överstiga två månader. Samhällsvägledning och stöd till nyanlända utvecklas och behovsanpassas.

Genom förvaltningens trygghetsråd samordnas det strategiska och operativa arbetet med trygghetsarbetet i stadsdelen. Arbetet med SIG-ungdom har startat för att bidra till att minska risken för att barn och ungdomar hamnar i kriminalitet. En trygghetsplan har arbetats fram för fritidsgårdsverksamheten och ett flertal våldsförebyggande program pågår i grundskolor med goda resultat. Ett program anpassas till parkleksverksamheten.

Under perioden har flera trygghetsskapande åtgärder genomförts i den fysiska miljön, bland annat i form av slyröjning och mindre upprustningar.

I stadsdelens förskolor pågår arbetet med att implementera den reviderade läroplanen för förskolan. Förskolorna arbetar även medvetet kring lärmiljöer för att öka likvärdigheten mellan förskolorna med målet att erbjuda alla barn miljöer där de utmanas och stärks utifrån sina förmågor.

För att säkerställa bland annat att barn som är aktuella för orosanmälan får rätt stöd i tid fortsätter förvaltningen att utveckla det familjeorienterade arbetssättet, uppföljning visar att de familjer som har varit eller är aktuella i det familjeorienterade arbetssättet upplever insatserna som positiva. Ett projekt pågår för att utveckla en modell för tidiga insatser för barn och unga.

Under tertialet har en ny organisation införts där beställar- och utförarenheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri respektive äldreomsorg har blivit en avdelning. Organisationsförändringen förväntas leda till en stärkt samverkan med hög kvalitet och brukarfokus i utredning, beslut och genomförande av insats.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att det arbete som pågår bidrar till att uppnå målet om en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Samarbetet med näringsliv och föreningar fördjupas genom nätverk och näringslivsråd. Förvaltningen deltar i och arrangerar aktiviteter och evenemang i stadsdelsområdet. I syfte att möjliggöra kultur och evenemang för invånarna i stadsdelsområdet har förvaltningen beviljat medel till 19 föreningar under perioden.

Under tertialet fortsätter arbetet med att erbjuda barn och ungdomar en bättre miljö i förvaltningens verksamheter, bland annat genom utbyte av farliga miljö och hälsofarliga varor och produkter. Klimatinvesteringsmedel har möjliggjort åtgärder som bidrar till en hög beredskap för kommande klimatförändringar.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att det arbete som pågår bidrar till att uppnå målet om en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.

En budget i balans uppnås under förutsättning att de pågående budgethållningsåtgärderna får önskad effekt. Nya arbetsätt har införts i planerings - och uppföljningsprocesserna för att

utveckla analyserna och säkerställa att förvaltningen arbetar mot uppsatta mål.

Arbetet för att säkerställa ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt och den årliga uppföljningen har bland annat utmynnat i en ny utbildning i arbetsmiljö för chefer och skyddsombud.

Medarbetare bidrar på olika sätt till utveckling av den egna verksamheten, vilket framgår av flera goda exempel från verksamheterna, exempelvis kollegial observation inom personlig assistans och gruppbestäder.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att det arbete som har genomförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås. Under perioden har nya arbetsätt implementerats med målsättningen att tiden för etablering på arbetsmarknaden inte ska överstiga två månader. Förvaltningen arbetar för att utveckla samhällsvägledning och stöd till nyanlända, bland annat genom ett utvecklingsprojekt för att kunna vidareutveckla och erbjuda rätt etableringsinsatser.

Genom förvaltningens trygghetsråd samordnas det strategiska och operativa arbetet med trygghetsarbetet i stadsdelen och under perioden har platssamverkan och vuxenvandringar påbörjats i samverkan med andra aktörer såsom polis och föreningar. Arbetet med SIG-ungdom har startat för att bidra till att minska risken för att barn och ungdomar hamnar i kriminalitet. Förvaltningen samordnar det våldsförebyggande arbetet i skolorna i samverkan med utbildningsförvaltningen och har under perioden påbörjat arbetet med att implementera en trygghetsplan för fritidsgårdarna. Inom socialtjänsten har bland annat nya arbetsätt implementerats för att säkerställa att våld i nära relationer upptäcks tidigt i grundutredningar.

Under perioden har flera trygghetsskapande åtgärder genomförts i den fysiska miljön, bland annat i form av slyröjning och mindre upprustningar.

I stadsdelens förskolor pågår arbetet med att implementera den reviderade läroplanen för förskolan. Förskolorna arbetar även medvetet kring lärmiljöer för att öka likvärdigheten mellan förskolorna med målet att erbjuda alla barn miljöer där de utmanas och stärks utifrån sina förmågor.

I syfte att säkerställa bland annat att barn som är aktuella för orosanmälan får rätt stöd i tid fortsätter förvaltningen att utveckla det familjeorienterade arbetsättet. Uppföljning visar att de familjer som har varit eller är aktuella i det familjeorienterade arbetsättet upplever insatserna som positiva. Under perioden har förvaltningen startat ett projekt i samarbete med SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) för att lägga grunden till en modell för tidigt socialt stöd.

Arbetet med att erbjuda föräldrastöd fortgår och har utvecklats, bland annat genom pågående hembesöksprogram för förstföderskor i samverkan med landstinget. Under perioden har även 99 föräldrar erbjudits enskild rådgivning och uppföljning visar att föräldrarna har upplevt att rådgivningen har bidragit till en positiv förändring.

Under tertialet har en ny organisation införts där beställar- och utförarenheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har blivit en avdelning. Organisationsförändringen förväntas leda till en stärkt samverkan med hög kvalitet och brukarfokus i utredning, beslut och genomförande av insats.

I syfte att bidra till höjd kvalitet och trygghet för den äldre, har motsvarande organisationsförändring genomförts inom äldreomsorgen där beställar- och utförarenheterna har slagits ihop till en avdelning. Inom äldreomsorgen har även arbetet med att införa ramtid inom hemtjänsten fortsatt. Förvaltningen anser att den nya organisationen och förbättrad samverkan inom äldreomsorgen kommer att underlätta bland annat införandet av ramtid.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att aktiviteter genomförs enligt plan och att kommunfullmäktiges indikatorer samt nämndmål bedöms nås under året. För två av kommunfullmäktiges indikatorer nås inte målet under tertialet 1 men nya arbetsätt och åtgärder i verksamheterna förväntas under året bidra till förbättrad måluppfyllelse.

Antalet bidragshushåll har ökat under första tertialet 2019, vilket är i linje med hela stadens prognos. Analysen visar att ökningen främst består av nyanlända som har avslutat etableringsfasen samt ensamkommande ungdomar som fyller 18 år.

För att minska risken för ett långvarigt försörjningsstöd har nya arbetsätt implementerats med så kallade case managers som har ett helhetsansvar för individen och med handfast stöd och coachande förhållningssätt ska säkerställa att denne tar del av insatser.

Det idéburna offentliga partnerskapet med IF Brommapojkarna har under första tertialet resulterat i arbetstillfällen för 24 ungdomar, och arbetet fortsätter enligt plan.

Stödet till nyanlända i etablering fortsätter i form av samhällsvägledning och information, vilket fortskrider enligt plan främst för de som är bosatta på stadsdelsområdets anläggningsboenden (ABO). Utmaningen ligger i att komma i kontakt med det stora antal som bor i eget boende (EBO), bland annat på grund av att förvaltningen inte har kännedom om adresser med mera. Samtidigt är det svårt att bedöma behoven hos de totalt cirka 1 500 nyanlända i stadsdelsområdet, som antingen fortfarande är i etableringsfas eller har varit bosatta i Sverige i mer än två år. För att kunna vidareutveckla och erbjuda rätt etableringsinsatser har förvaltningen inlett ett utvecklingsprojekt för att få förståelse för hur deras situation ser ut med avseende på sysselsättning, försörjning, boendesituation med mera.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,3 %			3,2 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	Tertial 1 2019
Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,15 %	2,07 %	2,27 %	2,07 %	1,6 %	1,6 %	1,6 %	Tertial 1 2019
Analys Antalet nyanlända som har gått ur etablering samt ensamkommande ungdomar som fyllt 18 år har ökat.								
Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,4 %	1,28 %	1,52 %	1,39 %	1,1 %	1,1 %	1,1 %	Tertial 1 2019
Analys Personer som har försörjningsstöd på grund av socioekonomiska skäl har en lång rehabilitering för att närma sig arbetsmarknaden. I mars 2019 har tre case managers påbörjat ett arbete med att möta bland annat personer med långvarigt ekonomiskt bistånd och att stödja dem i kontakt med Jobbtorg, Finsam och arbetsförmedling samt med komvux.								
Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	23 st	4 st	19 st	40 st	40 st	40 st	1 050 st	Tertial 1 2019
Antal tillhandahållna platser för feriejobb	0			822	700	700 st	9 000 st	Tertial 1 2019
Analys Utfallet redovisas i samband med tertialrapport 2								
Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	23			40	55	55 st	1 050 st	Tertial 1 2019
Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning				60	55	55	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0 st			1 082 st	950	950 st	9 000 st	Tertial 1 2019
Analys Utfallet redovisas i samband med tertialrapport 2								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Nyanlända har kunskap om det svenska samhället

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att ge nyanlända kunskap om det svenska samhället deltar de i samhällsvägledning på individ- och gruppnivå. Samhällsvägledningen sker i samverkan med civilsamhället och består av rådgivning, information och vägledning i viktiga frågor såsom försörjning, bostad, utbildningssystemet, hälso- och sjukvård samt praktiskt stöd för att hantera vardagliga uppgifter. Nyanlända ges även möjlighet till föräldrautbildning och information om fritidsaktiviteter. Inbjudan till samhällsvägledning lämnas till nyanlända inom en månad från det att förvaltningen fått kännedom om inflyttning till stadsdelsområdet. För att nå fler nyanlända sker den uppsökande verksamheten exempelvis på SFI och Jobbtorg samt på anläggningsboenden.

Förväntat resultat

De nyanlända som tagit del av samhällsinformation uppger att de fått ökade kunskaper om det svenska samhället. Civilsamhället bidrar till kunskapshöjningen.

Analys

Under perioden har arbetet fortsatt med att erbjuda nyanlända i etablering samhällsvägledning. Andelen nyanlända personer som anvisas till stadsdelen förväntas vara lägre under 2019 jämfört med tidigare år, då färre nyanlända anvisas till staden i stort. Under första tertialet har 13 nyanlända blivit anvisade till stadsdelsområdet, att jämföra med 89 personer motsvarande period förra året. Förvaltningen kan konstatera att det har varit svårigheter att nå de nyanlända, som nu i hög grad bor i eget boende, med inbjudan till samhällsvägledning. Svårigheterna beror bland annat på att det råder osäkerhet kring adresser och om inbjudan har kommit rätt. Möjligheten att nå fler och förmedla den samhällsinformation som nyanlända i etablering har behov av har varit större tidigare år, eftersom ett större antal då har varit, och till stor del fortfarande är, bosatta på anläggningsboenden.

Sedan tidigare bor cirka 1 500 personer i stadsdelsområdet, i både anläggningsboende och eget boende, som antingen är nyanlända i etablering eller som har genomgått etableringsfasen under 2015-2018. Det är svårt att bedöma behoven av samhällsinformation hos denna grupp, då det inte alltid är klarlagt vilken typ av samhällsinformation de har tagit emot tidigare. För att kunna möta målgruppens behov samt nå de som anvisas till stadsdelsområdet under 2019, har förvaltningen inlett ett projekt för att bättre förstå nyanländas försörjnings- och boendesituation etcetera.

För att utöka kontaktytorna mot målgruppen har förvaltningen initierat samarbeten med SHIS Bostäder, SFI och jobbtorg. Under perioden har exempelvis ett mobilt medborgarkontor inrättats och 340 SFI-elever har via detta tagit del av information om förvaltningens serviceutbud.

Vidare har förvaltningen under perioden fördjupat dialogen med en handfull föreningar för att kunna initiera ett tätare samarbete kring hur nyanlända kan erbjudas samhällsinformation.

Arbetet fortsätter och resultat redovisas i tertial 2.

Förvaltningen har tagit fram en enkät för att mäta det förväntade resultatet av arbetet med att delge nyanlända samhällsinformation. Utfall redovisas i samband med tertialrapport 2.

Introduktionsförskola

Introduktionsförskolan tillhör sedan den 1 mars Trollboda Smedshagens förskoleenhet och är en öppen förskola med språkfokus som vänder sig till nyanlända föräldrar vars barn inte är inskrivna på förskola. En föräldrar-lots arbetar uppsökande men finns också på plats i verksamheten.

I syfte att bidra till ett jämställt föräldraskap och öka nyanländas kunskap om vad det innebär att vara förälder i Sverige har en grupp, Föräldraskap i Sverige, startat under perioden för 11 pappor som är nyanlända till stadsdelsområdet under de senaste åren.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nyanlända i anläggningsboende (ABO) som deltar i den lokala samhällsvägledningen						100 %		2019
 Andel nyanlända i eget boende (EBO) som deltar i den lokala samhällsvägledningen						50 %		2019
Analys								
Förvaltningen har svårt att nå målgruppen. Samtliga nyinflyttade nyanlända har fått inbjudan till informationsmöte men inga deltog. För att bidra till målet har förvaltningen vidtagit andra åtgärder. Bland annat utvidgat samhällsinformationen till arenor där nyanlända vistas.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett antal föreningar genomför samhällsvägledning i samverkan med stadsdelsförvaltningen	2019-05-01	2019-12-31	
 Inventera föreningar som kan delta i arbetet med samhällsinformation till nyanlända	2019-01-01	2019-04-30	

Nämndmål:

Unga och vuxna har kort väg till etablering på arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kort väg till etablering på arbetsmarknaden innebär att tiden med försörjningsstöd inte överstiger fem månader. Att vara etablerad på arbetsmarknaden innebär ett arbete på öppna arbetsmarknaden eller insatser inom Jobbtorg eller Arbetsförmedlingen. Personer som inte har egen försörjning eller studerar och har behov av försörjningsstöd remitteras till Jobbtorg eller Arbetsförmedlingen för vidare insatser mot arbete eller studier. I syfte att undvika ett bidragsberoende i mer än fem månader är målsättningen att tiden från en aktualisering till

remittering inte överstiger 2 månader.

Enskilda som inte ingår i Jobbtorgs målgrupper erbjuds arbetsträning i förvaltningens regi i syfte att förbereda för en OSA-anställning eller ett Stockholmsjobb. För att kunna erbjuda fler arbetslösa OSA- anställning och Stockholmsjobb verkar förvaltningen för ett utökat samarbete med andra offentliga aktörer samt det privata näringslivet i stadsdelsområdet. Det uppsökande arbetet förstärks och utvecklas bland annat genom att nya arbetssätt inom verksamheten införs, som innebär ett helhetsansvar för den enskildes situation och behov.

För att unga vuxna mellan 16 och 29 år ska ha fler möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden utvecklas arbetet inom ramen för det idéburna offentliga partnerskapet (IOP) med Brommapojkarna, som bedrivs i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen.

För att stärka arbetet med stödinsatser och motivation för långtidsbidragstagare utvecklas samverkan med civilsamhället, privata näringslivet och region Stockholm genom Samordningsförbundet Stockholms stad, FINSAM. Barnfamiljer och kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden är särskilt prioriterade i arbetet.

Förväntat resultat

Andelen unga och vuxna som har försörjningsstöd längre tid än fem månader minskar. Unga får referenser och kontakter med arbetsmarknaden genom feriejobb och genom idéburet offentligt partnerskap.

Analys

Under årets tre första månader har antalet bidragshushåll ökat i jämförelse med motsvarande period 2018 samt jämfört med det genomsnittliga antalet hushåll per månad 2018. Även antalet barn i bidragshushåll har ökat.

Det ökande antalet bidragshushåll går i linje med hela stadens prognos som visar på en sådan ökning. De bakomliggande orsakerna är främst att ett relativt stort antal nyanlända nu har avslutat den tvååriga etableringsperioden men ännu inte har egen försörjning, samt ensamkommande ungdomar som fyller 18 år. I slutet av första tertialet 2019 är det totalt 937 hushåll som uppstår försörjningsstöd i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, varav 110 är nyanlända som avslutat etableringsfasen.

Vid kortare bidragstider, upp till nio månader, är män utan barn den största gruppen försörjningsstödstagare. Vid mycket långvarigt försörjningsstöd (40 månader och mer) är ensamhushållen övervägande, med lika stort antal kvinnor i ensamhushåll som män i ensamhushåll. Ensamma kvinnor med barn är däremot fler än ensamma män med barn.

För att förebygga risken att hamna i försörjningsstödsberoende har nya arbetssätt implementerats för att stötta och motivera individen att inom två månader börja ta del av befintliga insatser hos samarbetspartners såsom arbetsförmedlingen, jobbtorg och försäkringskassan. Arbetssätten består bland annat av att förvaltningen arbetar med så kallade case managers som har helhetsansvaret för respektive individ. Dessa case manager ska arbeta nära individen och med ett handfast stöd samt ett coachande och motiverande förhållningssätt säkerställa att hen tar del av befintliga insatser. Arbetssätten förväntas leda till att fler personer tar del av förrehabiliterande insatser för att närma sig arbetsmarknaden och att

andelen unga och vuxna med försörjningsstöd längre tid än fem månader minskar.

IOP-samarbetet med IF Brommapojkarna fortsätter och utvecklas enligt plan. Hittills har 24 ungdomar i målgruppen erbjudits arbete vid 28 enskilda tillfällen, utspridda över hela 2019. En styrgrupp och en arbetsgrupp har bildats för att kvalitetssäkra och följa upp verksamheten. Alla inom förvaltningen som möter målgruppen unga vuxna mellan 16 och 29 år har informerats om samarbetet och kommer att hänvisa målgruppen till IF Brommapojkarnas verksamhet *Första Jobbet Västerort, Efter-skola-verksamhet, Nattpboll och Tjejfotboll*.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel unga och vuxna som har behov av försörjningsstöd under en kort period.					70 %	70 %		Tertial 1 2019
Analys Arbetet med case managers har intierats under tertial1. Mätning kommer att ske under tertial 2.								
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb som entreprenörerna erbjudit	0				100	100		Tertial 1 2019
Analys Platser för feriejobb tillhandahålls under sommarlov, höstlov och jullov och utfall redovisas därmed i T2 och VB.								
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb som ideella organisationer erbjudit	0				100	100		Tertial 1 2019
Analys Platser för feriejobb tillhandahålls under sommarlov, höstlov och jullov och utfall redovisas därmed i T2 och VB.								
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb som utförarenheterna erbjudit	0				500	500		Tertial 1 2019
Analys Platser för feriejobb tillhandahålls under sommarlov, höstlov och jullov och utfall redovisas därmed i T2 och VB.								
 Antal unga vuxna som anställts genom ett Idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Brommapojkarna						20		2019
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	0				950	950		Tertial 1 2019
Analys Ungdomar feriearbetar inom stadsdelsförvaltningen under sommarlov, höstlov och jullov och utfall redovisas därmed i T2 och VB.								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikatorer, aktiviteter samt nämndmål förväntas nås under året.

Arbetet inom förvaltningens trygghetsråd fortsätter enligt plan och den operativa styrgruppen möts var tredje vecka för avstämning och planering av aktiviteter utifrån den strategiska styrgruppens beslut samt utifrån den aktuella lägesbilden. Exempel på påbörjade aktiviteter är platssamverkan och vuxenvandringar. För att de aktörer som finns runt Hässelby torg ska samverka för att göra torget tryggare och attraktivare har en grupp för platssamverkan startat. Vuxenvandringarna, som ska genomföras regelbundet under året, startade i april tillsammans med föräldrar, föreningar, polis, fastighetsägareförening och socialtjänstens uppsökande verksamhet.

Förvaltningens plan mot våldsbejakande extremism är reviderad och biläggs tertialrapporten. Stadsledningskontoret har inför revideringen tagit fram en gemensam mall för planen där förvaltningen fyller på med kommentarer kring lägesbild samt planerade aktiviteter.

Implementeringen av en trygghetsplan för fritidsgårdar har påbörjats. Trygghetsplanen innehåller bland annat rutiner och riktlinjer för förhållningssätt till alkohol, narkotika, doping och tobak samt former för samverkan med föräldrar. För att kunna erbjuda ett varierat utbud och därmed skapa förutsättningar för trygga aktiviteter och arenor för barn och unga under sommar och lov samarbetar förvaltningen med utbildnings-, kultur- och idrottsförvaltningen. Samarbetet har bland annat lett fram till ett gemensamt årshjul. Samarbetet med kulturförvaltningen har hittills också lett till att via förvaltningens parklekar erbjuda ett antal prova-på-aktiviteter, såsom exempelvis bild-workshops.

För att minska risken för att barn och ungdomar hamnar i kriminalitet har en rutin för allvarssamtal tagits fram som implementeras från och med hösten 2019. Vidare har arbetet med SIG ungdom startat, och under perioden har tre ungdomar deltagit och avslutat med målen uppfyllda. För att förbättra verksamhetens resultat och träffsäkerhet har SIG ungdom även påbörjat ett arbete med så kallade ungdomsambassadörer, som engageras från stadsdelsområdet.

Arbetet i skolorna med våldsförebyggande program såsom Respekt och självrespekt (RoS), Mentors in Violence Prevention (MVP) och Agera tillsammans fortsätter och utvecklas och fler elever i årskurs 7 har deltagit i RoS än motsvarande period 2018. Ett arbete pågår för att anpassa och testa materialet enligt metoden Agera Tillsammans för implementering i parklekarnas verksamheter.

Alla ärenden där barn och unga har upplevt våld remitteras till familjebehandling. Under tertial 1 har målen uppnåtts i 61 procent av de insatser som genomförts. För att våldsutsatta ska få stöd och hjälp att leva ett liv utan våld fortsätter förvaltningen att framgångsrikt utveckla arbetet tillsammans med Relationsvåldscentrum (RVC). En gruppbehandling för personer som utsatts för våld har startat. Förvaltningens relationsvåldsteam har genomfört utbildningar för övriga verksamheter såsom äldreomsorg och tidigt socialt arbete om arbetssätt och verktyg för att hantera våld i nära relation.

För att tidigt upptäcka våld i nära relationer har Freda kortfrågor implementerats i grundutredningar gällande missbruk, beroende och långvarig hemlöshet. Frågor ställs även

vid nya ansökningar om försörjningsstöd i syfte att tidigt fånga teckn på att våld kan förekomma.

Trygghetsskapande åtgärder har genomförts vid flera lekplatser. Det rör sig bland annat om avlägsnande av buskage och mindre upprustningar. Trygghetsskapande slyröjning har också påbörjats i större bostadsnära naturmark längs gång- och cykelvägar. För att skapa trygghet och aktivitet rustas lekplatser upp med sittplatser och ny lekutrustning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				62 %		77 %	77 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				59 %		71 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				63 %		71 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						88 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Barn och unga har trygga och attraktiva fritidsarenor

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att ge barn och unga möjligheter att utveckla en positiv livsstil erbjuds ett brett utbud av kostnadsfria ledarledda fritids-, idrotts- och kulturaktiviteter med utgångspunkt i barn och ungas behov och levnadsmönster. Förvaltningen samverkar med kulturskolan, idrottsförvaltningen, grundskolor och civilsamhället för att skapa god tillgång till prova på-aktiviteter. För att öka föräldrars tillit till fritidsverksamheten får de information om verksamheterna och bjuds in för dialog och verksamhetsbesök.

Verksamheten bedrivs i ändamålsenliga lokaler i en vålds- och drogfri miljö. Rutiner för hantering av tobak, alkohol och narkotika samt hot och våld utvecklas och tydliggörs. Parklekarna arbetar våldsförebyggande genom att barn på ett lekfullt sätt tar del av strategier inom det våldspreventiva programmet "Agera tillsammans". Den våldspreventiva metoden Mentors in violence (MVP) anpassas till de öppna fritidsgårdsverksamheterna.

Fysiska miljöer på fritidsgårdar och parklekar förbättras kontinuerligt. Fritidsgården i Vällingby utvecklas till en modern mötesplats för unga som är tillgänglig för en bred målgrupp med flera funktioner såsom samhällsvägledning och förenings- och kulturverksamheter med mera.

I syfte att utveckla en sammanhållen fritid för målgrupperna 10-12 år och 13-17 år har medarbetare på fritidsgårdar och parklekar ett gemensamt uppdrag att nå barn och ungdomar som idag inte besöker fritidsarenorna. Kompetensutveckling för fritidsledare på parklekar och fritidsgårdar prioriteras.

Förväntat resultat

Barn och unga som besöker och deltar i förvaltningens öppna fritidsverksamhet upplever att mötesplatsen är trygg och att aktiviteterna är meningsfulla och attraktiva.

Analys

För att främja en trygg fritidsverksamhet med hög trivsel bland både besökare och medarbetare har förvaltningen under perioden påbörjat ett arbete med att implementera Trygghetsplan för fritidsgårdar. Trygghetsplanen innehåller bland annat rutiner och riktlinjer vad gäller verksamhetens förhållningssätt till alkohol, narkotika, doping och tobak samt former för samverkan med och information till föräldrar. I trygghetsplanen ingår även att nya åldersgränser för fritidsgårdarna kommer att införas från och med hösten 2019.

Inom ramen för framtagandet av trygghetsplanen har berörda medarbetare fått tydliga uppdragsbeskrivningar och organisationen har tydliggjorts. Under året kommer medarbetarna inom fritidsverksamheten att aktivt arbeta med bland annat förhållningssätt för att fortsätta implementeringen av trygghetsplanen i verksamheterna.

Som ett led i kvalitetsarbetet har fritidsverksamheten via KEKS (Kvalitet och Kompetens i

Samverkan) infört ett digitalt system för att följa upp verksamheten. I det digitala systemet ges möjlighet att föra tillförlitlig besöks- och deltagarstatistik vilket ger en god grund för analys och utveckling. Utvecklingsarbetet pågår under hela året, inklusive stöd i arbetssätt och användning av verktyget.

För att utveckla och anpassa miljön till ett bredare, ledarlett fritidsutbud för barn och unga pågår renoveringen av fritidsgården i Vällingby, Tegelhögen. Utvecklingen av miljön syftar även till att arenan kan nyttjas av andra aktörer i civilsamhället, som tillsammans med förvaltningen kan erbjuda olika aktiviteter för barn, vuxna och äldre.

För att kunna erbjuda barn och ungdomar ett brett och varierat utbud av idrotts-, kultur- och fritidsaktiviteter under sommar och övriga lov har förvaltningen samarbetat med utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen. Samarbetet har bland annat lett till ett gemensamt årshjul och en gemensam planering. En del av målsättningen med den gemensamma planeringen är att i högre utsträckning säkerställa att utbudet når underrepresenterade målgrupper.

Under perioden har också ett samarbete med kulturskolan inletts för att via förvaltningens parklekar erbjuda bildworkshops, och ytterligare samverkan för olika prova på-aktiviteter är planerad. I samarbete med biblioteket har parklekarna även startat ett arbete för att kunna erbjuda kultur- och lässtunder på dagkollot på parkleken Gulsippan i sommar. Vidare har förvaltningen, som ramen för IOP, initierat samverkan med utbildningsförvaltningen kring rörelse för flickor i direkt anslutning till skoltid. Ett tillfälle har genomförts i april månad och fler tillfällen finns planerade.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel unga som går på fritidsgårdar där kontakt med vårdnadshavare finns					100 %	100 %		Tertial 1 2019
Analys								
Utfall redovisas i samband med tertialrapport 2								
 Ungdomars nöjdhet med trygghet och bemötande inom fritidsgårdsverksamheter						70 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn, unga, föräldrar tar del av och får kunskap om fritidsverksamhetens trygghetsplan med rutiner för bland annat misskötsel, gårdskort, och alkohol-, tobak- och narkotikaanvändning	2019-01-01	2019-08-31	
 Fritidsverksamheten ska teckna medlemskap i KEKS, kvalitet och kompetens i samverkan, för att bättre följa upp besökarnas upplevelse av fritidsverksamheten.	2019-01-01	2019-03-31	

Nämndmål:

Barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet har tidiga insatser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Att riskera att hamna i kriminalitet innebär att begå ett brott för första gången eller befinna sig i riskzon för att hamna i en kriminell livsstil. Till ett förstagångsbrott räknas exempelvis snatteri och att vara riskzon innebär bland annat att riskera att bli rekryterad till kriminella handlingar och kriminella gäng. För att öka vuxennärvaron i stadsdelsområdet engageras föräldrar och civilsamhälle i det trygghetsskapande arbetet. Verksamheten sammankallar till möten där medarbetare i fält, föräldrar och andra vuxna som vill delta i nattvandringar med mera samverkar för att utforma och fördela uppdrag. Även polis kan delta i dessa möten och dela med sig av aktuella lägesbilder.

Förvaltningen har en sammanhållen socialtjänst där alla medarbetare inom socialtjänstens enheter utgår ifrån individens behov och säkerställer att ingen invånare som söker stöd hamnar mellan stolarna. Det förebyggande arbetet prioriteras för att tidigt fånga upp barn och ungdomar som befinner sig i riskzonen och förstärks genom att utöka antalet fältassistenter med två tjänster.

För att nå den yngre målgruppen i åldersgruppen 12-18 år samt deras föräldrar arbetar Sociala insatsgruppen (SIG) med ett riktat uppsökande arbete. Syftet är att bryta vidare kontakter med kriminella och att minska risken för att utveckla ett kriminellt beteende. I detta arbete ges också stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Fler barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet identifieras och nås av tidiga insatser. De tidiga insatserna leder till att färre brott begås bland barn och unga.

Analys

I syfte att minska risken för att barn och ungdomar hamnar i kriminalitet har förvaltningen under perioden tagit fram en rutin för allvarssamtal som kommer att gälla från och med hösten 2019. Stödet kommer att riktas till barn och ungdomar mellan 12 och 18 år där orosanmälan gjorts men inte lett till utredning. Förvaltningen har kontakt med socialförvaltningen för att få stadsövergripande metodstöd i arbetet.

Samarbetet mellan socialtjänst, polis och grundskolor fortgår för att identifiera unga i riskzon, bland annat inom ramen för BUS (samarbete kring barn och unga i behov av särskilt stöd) och i arbetet med lokala samarbetsgrupper där fältassistenter, socialsekreterare och rektorer ingår. Samarbetet inom de lokala samarbetsgrupperna har under perioden lett till att ungdomar i riskzon har identifierats och att föräldrar erbjudits rådgivning.

Arbetet med att engagera föräldrar och civilsamhället i det trygghetsskapande arbetet pågår och har lett till att föreningen nattvandring.nu kommer att ingå i ett samarbete med förvaltningen. I april höll förvaltningen ett samverkansmöte med föreningar för att bland annat öka föreningars medverkan i vuxenvandringar. Vuxenvandringar startade i april med 13

deltagande föräldrar, varav 11 från stadsdelen Smedshagen, och ska genomföras regelbundet under hela året.

SIG ungdom

SIG ungdom har under perioden främst fokuserat på kartläggning, uppsökande och relationsskapande arbete. Resultatet av kartläggningen visar att cirka 20 ungdomar i stadsdelsområdet bedöms vara i behov av SIG ungdom.

Under första tertialet har tre ungdomar deltagit i SIG ungdom och också avslutat med målen uppfyllda; två har börjat studera och en deltar i det kommunala aktivitetsstödet med syfte att påbörja studier inom kort. Utifrån befintliga resurser kan maximalt fem ungdomar ha stöd från SIG ungdom samtidigt. SIG ungdom arbetar för närvarande med att skapa en relation med två ungdomar i syfte att erbjuda dem stöd, ytterligare en har erbjudits SIG och tackat ja till insatsen.

Förvaltningen har tagit fram en rutin som innebär att när ungdomen är motiverad till att leva ett liv utan kriminalitet ska ungdomen själv kunna ansöka till SIG ungdom, med samtycke från vårdnadshavare, och få ett beslut om insats inom 14 dagar.

För att förbättra verksamhetens resultat och träffsäkerhet har SIG ungdom påbörjat ett arbete med ungdomsambassadörer som engageras från stadsdelsområdet. Syftet med dessa är att dra lärdomar av deras kunskaper om lokalområdet och ungdomars behov för att på bästa sätt möta målgruppens behov. I utbyte får ambassadörerna samhällsvägledning för att underlätta deras kontakt med arbetsmarknaden samt för att ge dem goda förutsättningar att ta del av samhällets resurser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel försäljningsställen där godkända kontrollköp av tobak genomförts						80 %		2019
 Andel försäljningsställen där tillsynsbesök genomförts						100 %		2019
 Andel unga som inte har begått ett brott på nytt efter allvarssamtal						80 %		2019
 Andel ungdomar och vuxna som upplever att de har fått stöd genom sociala insatsgrupper (SIG)						80 %		2019
 Antal externa aktörer såsom ideella organisationer och föreningar som deltar i vuxenvandringar						3		2019

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Inventera vilka externa aktörer (ideella organisationer, föreningar med flera) som är beredda att samverka och delta i vuxenvandringar i stadsdelsområdet.	2019-01-01	2019-04-30	

Nämndmål:

Barn och vuxna lever ett liv utan våld

● Uppfylls helt

Beskrivning

Att leva ett liv utan våld innebär ett liv utan psykiskt, fysiskt, sexuellt, materiellt, ekonomiskt våld eller försummelse, hedersrelaterat förtryck eller våld. Ett liv utan våld innebär även att leva utan risk för våld. Relationsvåldscentrum i Västerort har en central roll i arbetet och vidareutvecklar verksamheten utifrån ett barnrättsperspektiv för barn som har bevittnat våld. För att bryta mönster och utsatthet hos de som utsätts för, eller utsätter någon för, hedersförtryck och/eller våld utbildar förvaltningens relationsvåldsteam medarbetare i alla verksamheter. För att hjälpa den som har brutit med sin familj och sitt nätverk på grund av hedersförtryck och våld att skapa ett nytt liv utvecklas stödinsatser i samverkan med Relationsvåldscentrum, bland annat i form av nätverksskapande gruppaktiviteter.

För att minska användning av våld och kränkningar bland barn och unga fortsätter ett tidigt och sammanhållet våldsförebyggande arbete på grundskolor, parklekar och fritidsgårdar. Arbetet riktas till barn och unga i åldern 10-17 år med utgångspunkt från programmen Mentors in violence prevention, MVP och Agera tillsammans, AT. De våldspreventiva programmen ökar medvetenheten om våld och utmanar vedertagna normer kring kön, relationer och våld samt inspirerar till åskådaringripanden där barn och unga kan ingripa före, under eller efter en kränkande eller våldsam situation.

Arbetet med MVP och "Agera tillsammans" genomförs i årskurs 4 och 7 och utökas under året från tre till sex skolor i stadsdelsområdet. På samtliga parklekar och fritidsgårdar pågår ett våldsförebyggande arbete som beskrivs närmare under nämndmålet Barn och unga har trygga och attraktiva fritidsarenor. För att utveckla ett gemensamt förhållningssätt och agerande kopplat till våld och normer kring kön arbetar medarbetare på skolor och stadsdelsförvaltning i nära samverkan.

Förväntat resultat

Andel barn och vuxna som lever ett liv med förtryck och våld minskar. Barn och unga som deltar i de våldspreventiva programmen tar avstånd från våld.

Analys

Förebyggande arbete

Under perioden har 185 elever (jämfört med 71 elever 2018) från årskurs 7 deltagit i det våldsförebyggande programmet Respekt och självrespekt (RoS). Jämfört med år 2018 har fler elever nåtts och deltagit i programmet. Utvärderingar visar att det våldsförebyggande arbetet får goda resultat, över 90 procent av deltagarna uppger att de fått någon form av ökad kunskap

om normer, våldsuttryck och hur de ska agera vid våldssituationer. Arbetet med att utveckla materialet och anpassa metoden Agera Tillsammans (AT) till parkleksverksamheten fortgår. För att kartlägga och synliggöra det våld som fritidsgårdsverksamheterna ska arbeta för att förebygga har ett strukturerat våldsförebyggande arbete påbörjats genom observationer av våld i verksamheterna.

I arbetet med att förebygga våld och kränkningar bland barn och unga ser förvaltningen även goda resultat av utbildningsförvaltningens implementering av de våldsförebyggande programmen Mentors in Violence Prevention och Agera tillsammans. Arbetet sker i samverkan med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och under perioden har sju klasser i årskurs 4 och fyra klasser i årskurs 7 från skolorna Hässelbygård-, Loviselund-, Trollboda- och Smedshagsskolan deltagit i programmets lektionstillfällen. Planering har påbörjats för att inkludera fler skolor i samarbetet, med start till hösten.

Stöd och hjälp till våldsutsatta personer

Av det totala antalet orosanmälningar berodde 34 procent under årets första tre månader på våld inom familjen eller relationskonflikter.

Alla ärenden där barn och unga har upplevt våld remitteras till familjebehandling med fokus på konsekvenser av våldet, och beslut fattas där om barnet/ungdomen ska erbjudas bearbetande samtal i form av Trappansamtal. Under tertial 1 har målen uppnåtts i 61 procent av de insatser som familjebehandlingen, inklusive Trappansamtal, har genomfört. Förvaltningen arbetar även enligt metodiken Tryggare barn och detta arbetssätt mäts och följs upp i samband med tertial 2.

För att våldsutsatta ska få stöd och hjälp att leva ett liv utan våld fortsätter förvaltningen att utveckla arbetet tillsammans med Relationsvåldscentrum, som arbetar med Västerorts fyra stadsdelsområden som upptagningsområde. Under årets tre första månader har nio personer boende i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde sökt råd och stöd eller påbörjat en insats vid Relationsvåldscentrum, vilket är flest av de fyra stadsdelsförvaltningarna. En gruppbehandling för personer som utsatts för våld i nära relation har startat i mars månad och det planeras för att även starta gruppbehandling utövare av våld i nära relation. Under tertial 1 har tre våldsutsatta kontaktats sex månader efter avslutad placering och alla lever ett liv utan våld och är nöjda med det stöd som de fått.

Arbetet med att nå personer som utövar våld har intensifierats och medarbetare utbildas inom området. Kontakt med våldsutövaren tas efter att en säkerhetsbedömning gjorts av den våldsutsattes situation. Förvaltningens eget relationsvåldsteam har under perioden varit i kontakt med 14 våldsutövare, varav en önskade ta del av stödinsatser.

28 våldsutsatta vårdnadshavare har flyttat till skyddat boende under perioden jämfört med 16 för motsvarande period 2018. Förvaltningens analys är att detta dels beror på att antalet platser ökar men även att staden har varit framgångsrik i att informera och motivera våldsutsatta invånare till att utnyttja denna möjlighet. Under årets första tre månader har 33 barn följt med sin vårdnadshavare till skyddat boende. Fyra av dessa har inte kunnat få skolundervisning inom en vecka vilket beror på att flera omplaceringar har behövt göras i vissa fall samt att ingen plats för undervisning har kunnat ordnas.

För att upptäcka våld i nära relationer har Freda kortfrågor implementerats i grundutredningar gällande missbruk, beroende och långvarig hemlöshet. Förvaltningen ställer även frågor om

våld och utsatthet för våld vid alla nya ansökningar om försörjningsstöd. Syftet är att tidigt fånga upp behov och kunna hänvisa till förvaltningens relationsvåldsteam för stödinsatser.

För att medarbetare i alla förvaltningens verksamheter ska få fördjupade kunskaper och fler verktyg för att upptäcka signaler på samt för hantering av våld i nära relationer har förvaltningens relationsvåldsteam genomfört två utbildningar för verksamheter inom socialtjänsten samt beställarverksamheten äldreomsorg och funktionsnedsättning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn som inte upplever att de har blivit illa behandlad (kränkta/trakasserad)					70 %	70 %		Tertial 1 2019
 Andel orosanmälningar som rör barn som upplevt våld i nära relation.	34 %					30 %		Tertial 1 2019
Analys Antalet gäller januari till och med mars månad. Ett arbete pågår som förväntas ge en effekt på helårsbasis.								
 Andel utredningar där Freda kortfrågor har ställts.					80 %	80 %		Tertial 1 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samverkan med grundskolor i stadsdelsområdet utveckla arbetet med mentors in violence prevention våldsförebyggande arbete kopplat till rasism, hedersrelaterat våld och förtryck samt pornografi	2019-01-01	2019-08-31	
 Implementera arbets sätt och verktyg som säkerställer att Freda kortfrågor för vuxna ställs i utredningar.	2019-01-01	2019-04-30	
 Tillsätta arbetsgrupp med representanter från varje avdelning i syfte att planera stadsdelsförvaltningens tema om "våldsförebyggande vecka"	2019-01-01	2019-04-30	
 Work shops genomförs av relationsvåldsteamet tillsammans med berörda verksamheter för att höja kunskap om att tidigt upptäcka våld i nära relation samt stöd i hantering och åtgärder.	2019-01-01	2019-06-30	

Nämndmål:

Hässelby-Vällingby är tryggt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens trygghetsråd består av representanter från förvaltningen, polisen, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, brandförsvaret, SL och fastighetsägarföreningen. Trygghetsarbetet styrs av Trygghetsrådet och dess strategi och plan utgör grunden för arbetet med tydliga mål, prioriteringar och uppföljningar. Rådets prioriteringar för 2019 är att ungdomar har en trygg fritid, att offentliga platser är trygga och välskötta, fria från

drogmissbruk och försäljning av droger. Förskolan och skolan har en central roll i trygghetsarbetet. Planen, som även beskriver rådets organisation, biläggs förvaltningens verksamhetsplan för 2019. Rådet innefattar en operativ arbetsgrupp med uppdrag att på kort och lång sikt genomföra aktiviteter utifrån de mål och indikatorer som trygghetsrådet beslutat. Arbetsgruppen gör löpande trygghetsinventeringar för att styra arbetet effektivt och vid behov lyfta frågor till rådet för beslut och prioriteringar.

Förväntat resultat

Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet ökar genom samverkan kring såväl långsiktiga och förebyggande som akuta och riktade insatser.

Analys

Arbetet i förvaltningens trygghetsråd fortsätter enligt plan. Samtliga deltagare i den strategiska styrgruppen har deltagit i att ta fram aktiviteter som på kort respektive lång sikt ska bidra till att målen för trygghetsarbetet uppnås. Rådet har också kommit fram till att i flertalet aktiviteter som genomförs behöver samverkan ske såväl inom som utom staden. Den operativa styrgruppen möts var tredje vecka för avstämning och planering av aktiviteter utifrån strategiska styrgruppens beslut samt den aktuella lägesbilden. Som exempel på påbörjade aktiviteter kan nämnas platssamverkan och vuxenvandring.

Platssamverkan

För att göra Hässelby torg ska upplevas som tryggt och attraktivt har en grupp för platssamverkan med aktörer runt torget startat och är i utveckling. I gruppen deltar stadsdelsförvaltningen, SISAB, Fast Partner, MTR, SL, Hässelby-Vällingby fastighetsägarförening, polisen samt en bostadsrättsförening. Möten hålls regelbundet och aktiviteter planeras gemensamt. Exempel på vad som har behandlats på gruppens möten är tryggheten i SL-hallen, städning av torget, belysning, kameraövervakning samt klottersanering. I förvaltningens samverkan med det lokala näringslivet är också tryggheten en viktig fråga. I de fall det finns frågor från näringslivet som kan behandlas i platssamverkan lyfts de in i gruppens arbete. Mer om förvaltningens näringslivsarbete beskrivs under målet 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.

Vuxenvandring

Arbetet med att öka vuxennärvaron och engagera föräldrar och föreningar i det trygghetsskapande arbetet pågår enligt plan. Vuxenvandringar har startat under april tillsammans med föräldrar, föreningar, polis, fastighetsägarförening och socialtjänstens uppsökande verksamhet. Inför varje vuxenvandring kommer utsättningsmöten att hållas på fritidsgården Lyktan i Hässelby gård samt fritidsgården Åkermytan i Smedshagen för att lämna information om situationen inför den aktuella kvällen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ungdomar som upplever ordningsproblem i bostadsområdet		20	20			20 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Oro för våld eller överfall i den offentliga miljön					12 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Uppstart av platssamverkan med polis- och brandmyndigheterna, trafikkontoret samt berörda fastighetsägare om ökad trygghet vid Hässelby torg.	2019-01-01	2019-03-15	

Nämndmål:

Invånarna har förtroende för stadsdelsförvaltningen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tillgänglighet, bemötande, god information och kommunikation är grundläggande för att skapa förtroende för stadsdelsförvaltningen, och därmed kommunen som myndighet, hos invånarna. Tillgängligheten i verksamheterna är hög, exempelvis avseende telefontider och snabba svar på mejl. För att invånarna ska ha tillgång till och nås av relevant och viktig information utvecklar förvaltningen kontinuerligt kommunikationsstrategier och -kanaler.

Tillgängligheten för funktionsnedsatta är viktig och alla verksamheter arbetar för att minimera tillgänglighetshinder i sina lokaler. Även kommunikationen utformas så att den är tillgänglig för alla oavsett exempelvis kön, etnisk tillhörighet, utbildningsbakgrund, funktionsnedsättning eller ålder. Som en del i detta arbete använder alla förvaltningens verksamheter klarspråk för att göra informationstexter mer tillgängliga och begripliga. Ett gott och respektfullt bemötande är en självklarhet för alla medarbetare, och alla verksamheter arbetar med att ytterligare förbättra sitt bemötande, bland annat med utgångspunkt ur stadens bemötandeguide.

Förväntat resultat

Invånarnas förtroende för stadsdelsförvaltningen ökar

Analys

För att stärka invånarnas förtroende för förvaltningen arbetar alla verksamheter på olika nivåer med olika fokus. Ett antal verksamheter har under perioden sett över och uppdaterat sin tillgänglighetsinformation på stockholm.se och arbetet pågår för att all information ska vara uppdaterad och aktuell i samband med rapportering i tertiäl 2.

Verksamheten för funktionsnedsättning arbetar systematiskt, med utgångspunkt ur stadens bemötandeguide och med hjälp av alternativa lösningar, med att anpassa kommunikation och mötesform efter klientens behov. Bland annat har en översyn gjorts av alternativa platser att möta klienterna på samt de syn- och hörselintryck de möts av i verksamhetens fysiska miljö.

Under perioden har verksamheterna på olika sätt arbetat med tillgänglighet i kommunikation och information. I syfte att erbjuda en hög grad av tillgänglighet har försörjningsstödsenheten effektiviserat rutinen för att erbjuda nybesök för personer som bedöms ha rätt till ekonomiskt bistånd. Arbetet med att erbjuda nybesök har varit lyckat, och 90 procent av de personer som bedömts ha rätt till ekonomiskt bistånd har fått det inom uppsatt tidsram.

För att öka tillgängligheten har beställarverksamheten äldreomsorg infört så kallad träffas säkrast-tid på morgonen. På Koppargårdens vård och omsorgsboende har brevlådor satts upp på alla avdelningar, och anhöriga och boende har på olika sätt informerats om möjligheten att lämna synpunkter.

För ett gott bemötande använder bland annat föräldrarådgivarna ett systematiskt uppföljningsverktyg för öppenvårdsinsatser som tagits fram inom ramen för Stärk tidigt stöd i samverkan (STIS). Verktöget används för att följa upp råd och stöd-samtal från föräldrarådgivare och under perioden har 75 procent av föräldrarna som mottagit råd och stödsamtal angett att de tyckte att det var lätt att nå föräldrarådgivarna och 93 procent av föräldrarna rekommenderar kontakt med föräldrarådgivarna.

För de familjer som har remitterats till familjebehandling upplever familjerna att de får ett gott bemötande och är delaktiga i genomförandet av familjebehandlingen och målen med den. Av de familjer som varit aktuella under årets första månader upplever alla att de har fått ett mycket bra bemötande.

Inom avdelningen för förskola pågår införandet av Skolplattformen med modulen närvaro- och frånvarohantering vilket har varit en utmaning i form av driftsproblem för både vårdnadshavare och förskolor. Systemet kräver också personliga enheter för att fungera fullt ut.

Samtliga förskolor har under perioden uppdaterat informationen på stadens webb samt sett över hur innehållet i information och veckobrev förmedlas och skrivs till vårdnadshavare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel invånare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen						80		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 All tillgänglighetsinformation på Stockholm.se går igenom och uppdateras	2019-01-01	2019-08-31	
 En rutin/arbetsätt tas fram för att säkerställa att klarspråk används i informationstexter	2019-01-01	2019-08-31	
 Två arbetsätt väljs ut från stadens Bemötandeguide och bryts ned för varje enhet	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Trygghetsaspekterna genomsyrar all planering och skötsel av stadsmiljön.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Vid alla åtgärder som görs i stadsdelsområdets fysiska miljö vägs trygghetsaspekterna in. Det gäller såväl större projekt som drivs i samverkan med stadens fackförvaltningar som i den dagliga skötseln. I större projekt är det förvaltningens ansvar att i processen lyfta in den lokala kännedomen om området för att försäkra sig om att projektet bidrar till ökad trygghet. Större projekt under 2019 är den fortsatta upprustningen av Solursparken respektive upprustningen av Ormängstorget och intilliggande parkstråk. Dessutom påbörjas under hösten arbetet med att göra en ny stadsdelspark av Melonparken. I arbetet med Melonparken är trygghetsfaktorn avgörande eftersom syftet är att göra parken till en välbesökt trygg plats som binder ihop Hässelby gård, Hässelby strand och Hässelby villastad. Prioriteringar av trygghetsskapande åtgärder som belyningsförbättringar och slyröjningar utgår från trygghetsinventeringar och synpunkter från invånare.

Förvaltningen ansöker om trygghetsmedel för trygghetsskapande åtgärder vid lekplatserna Oxtungan, Fyrfärgspennan och Kassakvittot. I dessa områden finns ett stort behov av trygga, tillgängliga lek- och vistelsemiljöer.

En känd upplevd otrygghetsfaktor är klotter, därför råder nolltolerans för klotter på förvaltningens lokaler. Förvaltningen lyfter också behovet av klottersanering till samverkansparter som fastighetsägare och näringsidkare.

Förväntat resultat

Andelen invånare som är nöjda med skötseln av park- och naturområden samt den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet ökar.

Analys

Park- och naturområden är en del av stadsdelsområdets offentliga rum som kopplar ihop stadsdelarna och bidrar till ett levande, tillgängligt och tryggt stadsdelsområde för alla. Trygghetsvandringar genomförs kontinuerligt för att identifiera upplevda otrygga platser ur såväl barn-, äldre-, jämställdhets- som tillgänglighetsperspektiv, den första för året genomfördes i april. För att stärka samordningen av trygghetsskapande åtgärder i stadsmiljön medverkar polis, trafikkontoret, representanter från fastighetsägare samt andra berörda aktörer i trygghetsvandringarna.

Trygghetsskapande åtgärder med avlägsnande av buskage samt mindre upprustning av lekredskap vid lekplatsen Lövverket i Hässelby pågår och slutförs i juni. Även vid lekplatserna Kassakvittot och Brevkopian i Vällingby genomförs trygghetsskapande åtgärder. Tryggheten och tillgängligheten kring lekplatserna ska öka genom att stora ytor av alltför höga buskage grävs upp. För att locka en mångfald av besökare och därmed befolka och skapa aktivitet har lekplatserna upprustas med nya sittplatser och lekmiljöerna förbättras med en variation av lekredskap som lockar fler besökare. Upprustningen beräknas vara färdigställd under juni 2019.

Trygghetsskapande slyröjning är påbörjad i större bostadsnära naturmark längs gång- och cykelvägen i Nälstastråket mellan Vinstavägen och Räckstavägen. Följande trygghetsåtgärder är beställda och genomförs under våren: Vid Aprikosgatan - Krikongränd sker slyröjning, nedskärning av buskage samt avlägsnande av hängande och fallna träd. Vid viadukten

Barnhemsvägen avlägsnas buskage, en gräsmatta anläggs istället och slyröjning vid gångväg genomförs. Vid Selångersgränd sker slyröjning, hängande och fallna träd avlägsnas. Vid Strandliden sker slyröjning samt nedskärning av buskar intill lekpark.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ansöker om trygghetsmedel för trygghetsskapande åtgärder vid lekplatserna Oxtungan, Fyrfärgspennan och Kassakvittot. I dessa områden finns ett stort behov av trygga, tillgängliga lek- och vistelsemiljöer.	2019-01-01	2019-01-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att aktiviteter genomförs enligt plan och att kommunfullmäktiges indikatorer samt nämndmål bedöms nås under året.

Den målstyrda undervisningen, ledd av förskollärare, har också fått ett större genomslag och många goda exempel visar att barnens intressen och delaktighet ges stort utrymme.

Förskolorna arbetar medvetet kring lärmiljöer med målet att erbjuda alla barn miljöer där de utmanas och stärks utifrån sina förmågor. Barns förändrade kunskaper inom språkutveckling, naturvetenskap, matematik och digitala kunskaper lyfts fram tydligare i förskolornas systematiska kvalitetsarbete.

Leken har en central betydelse för barns utveckling, lärande och välbefinnande och barnen ges därför stort lekutrymme. Under leken utvecklar barnen sin fantasi och inlevelse liksom motorik, kommunikation och problemlösning.

Alla barn har rätt till en förskola av hög kvalitet och de barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd erhåller det inom verksamheten. För att säkra att rätt stöd sätts in för barn i behov av särskilt stöd upprättas handlingsplaner i samverkan med vårdnadshavare.

Barnperspektivet och barns rättigheter beaktas särskilt i verksamheten genom arbetet med Barnkonventionens artiklar samt upprättande av Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Förskolorna gör barnen delaktiga i beslut som rör dem som exempelvis val av aktiviteter, inköp av material och utformning av miljön. För att alla barn ska få möjlighet att bli sedda, hörda och bekräftade delas barnen in i mindre grupper under större delen av dagen, vilket har förstärkt relationerna med de vuxna. Vid förändringar i verksamheten genomförs konsekvens- och riskanalyser för att kunna bedöma vilka konsekvenser ett visst beslut kan få för barngruppen eller det enskilda barnet.

Barnomsorgsgarantin har under perioden uppfyllts.

Inskrivningsgraden förväntas öka i och med de insatser som är planerade för introduktionsförskola/öppen förskola.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	39,8 %	2 %	38 %		41 %	41 %	41 %	Tertial 1 2019
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan				85 %		90 %	90 %	2019
  Antal barn per grupp	14,4 barn/avd.			13,9 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 1 2019
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,6 st			4,6 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 1 2019
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,8		3,8	3,8	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Barn deltar i en förskola med hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor och pojkar deltar i en likvärdig förskola med hög pedagogisk kvalitet som ger trygghet och omsorg i en för barnen stimulerande miljö. Utveckling och lärande främjas utifrån individuella förutsättningar med en kontinuerlig förskollärlädd undervisning där barnen möter läroplanens alla målområden. Förskolepersonalens kompetens har störst betydelse för förskolans likvärdighet. Den nya läroplanen där förskollärares respektive barnskötarens ansvar och uppdrag tydliggörs implementeras i varje arbetslag.

Barnen har tillgång till miljöer där de kan experimentera och utforska naturvetenskapliga och matematiska processer. Förskolan samverkar med skolan i projektet NTA-väst (Natur och Teknik för Alla) som ökar kunskapen om naturvetenskap och teknik men också stärka barnens språk genom att synliggöra och använda vetenskapliga begrepp. Samarbetet med Medioteket och förvaltningens Digitalstudio ger flickor och pojkar möjlighet att ta del av olika digitala verktyg och arbetssätt.

Förväntat resultat

Alla barn möter förskollärlädd undervisning utifrån läroplanens alla målområden. Förskolorna når kvalitetsindikatorns nivå 4 avseende områdena matematik och naturvetenskap.

Analys

Under perioden har implementeringen av den nya läroplanen för förskolan påbörjats. Kompetensutvecklingsinsatser i form av föreläsningar för förskolans ledning initierade av utbildningsförvaltningen har genomförts. Föreläsningarna har handlat om hur goda organisatoriska förutsättningar skapas och vad det innebär för förskolechefens ledarskap samt om hur lärande undervisningsmiljöer organiseras och därmed den förskollärlädda undervisningen. Förvaltningens alla förskollärare har genomgått en ledarutbildning i samarbete med Lärarfortbildning i syfte att ansvara för och leda de målstyrda processerna, det vill säga undervisningen. Effekterna av insatserna förväntas leda till att barnen möter läroplanens alla målområden och kommer att analyseras vidare genom det systematiska mål och resultatstyrningsarbetet som pågår i varje förskola.

Undervisningen och förskolans lärmiljöer ger barnen förutsättningar att utveckla kompetens inom prioriterade områden som naturvetenskap, matematik och digitalisering. Ett gott exempel är en grupp barn som arbetat med ljus och skuggor under en längre tid. Spontant uppstår en lärandesituation med en lampa som barnen riktar åt olika håll och på olika föremål. De upptäcker på det viset stora skillnader i skuggornas storlek och utbrister: "Wow vad stor dinosaurien blev! Och nu blev den liten!"

En annan grupp barn håller på med matematik och specifikt att lära sig mäta och jämföra längd och höjd. Med hjälp av måttband, sina kroppslängder, material som kapplastavar med mera så mäter de olika saker. Under en utflykt uppskattar barnen höjden på ett träd: "Det där trädet är ungefär åtta barn högt och kanske sex vuxna högt".

Ett gott exempel på hur barnens digitala kunskaper ökar är en förskola där barnen lärt sig berätta sagor genom att programmera en blubot-robot till att styra mellan olika bilder och under tiden berätta sagan.

Ett av läroplanens målområden som har en central betydelse för barns utveckling, lärande och välbefinnande är leken och förskolorna organiserar för att denna ska få stort utrymme i verksamheten. Leken stimulerar fantasi och inlevelse liksom motorik, kommunikation och problemlösning. Förskolorna ger barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 All personal har grundutbildning.						100 %		2019
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen prognosticerar att cirka 90 procent av all personal kommer att ha grundutbildning vid årets slut bland annat på grund av att vissa väljer att tacka nej till utbildning samt att andra saknar betyg i svenska vilket är ett behörighetskrav för gymnasiestudier.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nöjda föräldrar som upplever att deras barn utvecklar en förståelse för matematiskt tänkande.						80 %		2019
 Andel nöjda vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla en förståelse för naturvetenskapliga fenomen.						85 %		2019
 Antal förskolor som ansöker om Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling"						15		2019
 Kvalitetsindikatorns självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende området matematik.						4		2019
 Kvalitetsindikatorns självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende området naturvetenskap och teknik.						4		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnskötare med en äldre utbildning genomgår fördjupningsutbildning om förskolans uppdrag.	2019-09-02	2019-12-31	
 Fortbildningstillfälle för all personal om nya läroplanens målområden med särskilt fokus på matematik	2019-10-25	2019-10-25	
 Förskolans dag firas den 16 maj.	2019-05-16	2019-05-16	
 Gemensamma riktlinjer för pedagogisk utvecklingstid tas fram.	2019-01-01	2019-06-30	
 Införande av Skolplattformen.	2019-01-01	2019-06-30	
 Ledarutbildning för förskollärare.	2019-01-01	2019-03-29	

Nämndmål:

Barn i förskolan utvecklar det svenska språket och sitt modersmål

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barns språkutveckling är ett prioriterat område som lägger en god grund för framtida skolresultat. Samspelet mellan de vuxna i förskolan och barnen är en avgörande faktor för bland annat barns språkutveckling. En viktig uppgift i förskolans språkutvecklande arbete är att ge varje enskilt barn förutsättningar för ett rikt språk oavsett modersmål.

För att stärka flickor och pojkars läs-och skrivutveckling fortsätter samarbetet med biblioteken. Barnen har tillgång till läsombud på varje förskola och ytterligare två förskolebibliotek ska byggas upp. Förskolorna använder "Före Bornholmsmodellen" för att utveckla barnens fonologiska medvetenhet. Förskolans personal genomgår utbildning i flerspråkiga barns språk-och kunskapsutveckling i syfte att kunna stödja barn med andra modersmål. Personalen genomgår även utbildning i alternativ kompletterande kommunikation (TAKK) samt In-print bildstöd. Fler förskolor deltar i Skolverkets Läslyfts-satsning.

Förväntat resultat

Förskolornas språkutvecklande arbete leder till att barnen utvecklar ett rikt språk. Förskolorna använder "Före Bornholms"-modellen, språksamlingar i förskolan. Personalen genomgår utbildning i flerspråkiga barns språk -och kunskapsutveckling samt alternativ kompletterande kommunikation. Förskolorna når kvalitetsindikatorns nivå 4 avseende området språk och kommunikation.

Analys

Alla barn har rätt att utveckla ett rikt språk oavsett modersmål. Förskolorna använder sig bland annat av "Före Bornholmsmodellen" för att utveckla barnens fonologiska medvetenhet. Det handlar om att barn lär sig höra olika bokstavsljud i ett ord men också rimma och säga hur första och sista bokstaven i ett ord låter. I takt med att den fonologiska medvetenheten avancerar kan barnen göra om ett ord till ett nytt genom att lägga till, ta bort eller byta ut bokstäver i ett ord, t.ex. skatt-katt och båt-bit. En förskola som inte tidigare arbetat med "Före Bornholmsmodellen" upptäckte att vissa barns språkutveckling inte alls var så utvecklad som de trott. Personalen såg också att barnens glädje och nyfikenhet i att få leka med ord, rimma och återberätta ökade.

För att kunna stödja flerspråkiga barns språk och kunskapsutveckling har en två-dagars utbildning startat för förskollärare och barnskötare. Denna kommer att erbjudas varje termin och i första omgången deltar 28 förskollärare och barnskötare.

Förskolorna har under perioden fått tillgång till en digital inläsningstjänst, Ugglo Förskola, som innehåller fler än 1000 ljudsatta bilderböcker varav ett antal även finns på 40 olika språk. Ugglo Förskola stödjer barns språkutveckling genom att på ett roligt och lekfullt sätt väcka barnens nyfikenhet och intresse för det skrivna ordet och berättelsernas magiska värld.

I samverkan med biblioteken har studiecirkeln för förskolornas läsombud under perioden haft tre träffar om normkreativitet i bilderböckernas värld. Effekterna visar att barnen gör om berättelser där huvudkaraktärer och förmågor ändras och inte är beroende av kön. Exempelvis kan Rödluvan vara en pojke och Mulle Meck en flicka. Barnen blir genom dialog delaktiga och får möjligheter att komma till tals, argumentera och reflektera över olika berättelser.

Högläsning och boksamtal är prioriterade aktiviteter på förskolan och ett gott exempel är en förskola som arbetat med boken "Alla får åka med" som de läst om många gånger och tillsammans reflekterat över innehållet. Vad menas egentligen med att grubbla över något, vad gör man då? Eller att någon står och hänger, vad betyder det? Hur känner sig flickan i berättelsen och alla de hon möter? Exemplet illustrerar ett arbetssätt som skapar en tillåtande och uppmuntrande miljö där läsning och berättande blir lustfyllt för barnen. Effekterna av arbetssättet är också att barnen utvecklar sitt ordförråd och lär sig återberätta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nöjda vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk.						85 %		2019
 Antal förskolor som använder "Före Bornholms-modellen"						47		2019
 Antal medarbetare som genomgått utbildning i flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling.						75		2019
 Kvalitetsindikator-självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende området språk och kommunikation.						4		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna påbörjar arbetet med Skolverkets Läsluft.	2019-01-01	2019-06-30	

Nämndmål:

Barn är trygga i förskolan och får tidiga insatser och anpassningar efter behov

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samspelet mellan de vuxna i förskolan, barn och vårdnadshavare är en viktig faktor för den upplevda tryggheten. Olika former av dialog och sammankomster med vårdnadshavare erbjuds för att främja barns och vårdnadshavares delaktighet samt för att förmedla vad förskolan gör för att stödja det enskilda barnets utveckling och lärande.

I enlighet med läroplan och skollag bedrivs ett systematiskt arbete för jämställdhet och mot diskriminering. Respekten för mänskliga rättigheter och särskilt barns rättigheter utifrån barnkonventionen är levande i verksamheten. Förskolan uppmärksammar och säkerställer att barn som har behov av särskilt stöd eller far illa får riktade insatser. Handlingsplaner upprättas och följs upp i samråd med vårdnadshavare. Förskolans personal genomgår fortbildning om barn med olika former av funktionsnedsättning.

Samarbetet med socialtjänstens förebyggande arbete utvecklas genom att föräldrarådgivarna deltar på förskolans föräldrasammankomster och att fler förskollärare leder föräldrastödsgrupper.

I syfte att motverka ojämlika uppväxtvillkor behöver inskrivningsgraden i förskolan öka och redan inskrivna barns närvaro i förskolan främjas.

Förväntat resultat

Förskolan är en trygg plats för alla barn oavsett individuella förutsättningar. Anpassningar för det enskilda barnet ges tidigt och utifrån behov. Samverkan med hemmet och eventuella andra aktörer som hälso- och sjukvård samt socialtjänst är god. Inskrivningsgraden i förskolan ökar.

Analys

Alla barn har rätt till en förskola av hög kvalitet. De barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd erbjuds det i verksamheten. Stödet består bland annat av anpassningar i miljön som att ta bort ljud eller alltför många intryck samt att särskilt material såsom bildstöd, veckoscheman eller skärmar läggs till i miljön. Barnen erbjuds att delta i olika aktiviteter utifrån sina egna villkor vilket innebär att vissa barn är med en stund eller inte alls. Andra barn kan behöva ha en vuxen nära sig för att kunna delta i aktiviteten.

Under perioden har personalen kunnat ta del av föreläsningar om lågaffektivt bemötande, anknytning och tydliggörande pedagogik där bildstöd är centralt. Dessa har genomförts av förskoleavdelningens stödteam, specialpedagog och förskolepsykolog, i syfte att öka kunskaperna om nya arbetssätt i arbetet med barn med autism- och ADHD diagnoser. Under perioden har åtta av tio förskoleenheter anställt specialpedagoger vars uppdrag är att arbeta direkt mot barnen.

För att både barn och vårdnadshavare ska känna trygghet i förskolan och tillit ska byggas är en god introduktion (inskolning) en ständig prioritering. Ett gott exempel på hur trygghet kan upplevas på olika vis är den jämförande undersökning som Nälsta Vinsta förskolor genomfört. De utgick från förskoleundersökningen där vårdnadshavarna svarar på påståenden om trygghet och anpassade sedan undersökningen med liknande frågor till barnen. Resultatet visade att föräldrarna kände sig mer otrygga än barnen vilket ledde till en givande diskussion vid en föräldrasammankomst. När resultatet av årets förskoleundersökning är klar kommer en uppföljning att göras.

Samarbetet med socialtjänsten, barnavårdscentral och föräldrarådgivare är pågående. I samarbete med Ersta Värdpunkten har ett gemensamt projekt, Nya vägar, startat. Det handlar om att tidigt upptäcka familjer som lever i missbruk och våld för att kunna sätta in insatser. En gemensam handlingsplan för hur arbetet ska bedrivas har upprättats som stöd i det fortsatta arbetet. Ett annat samarbete som påbörjats är utbildningar för förskolepersonal att leda föräldrastödsgrupper.

Barnperspektivet och barns rättigheter beaktas särskilt i verksamheten genom arbetet med Barnkonventionens artiklar samt upprättande av Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Förskolorna gör barnen delaktiga i beslut som rör dem som exempelvis val av aktiviteter, inköp av material och utformning av miljön. För att alla barn ska få möjlighet att bli sedda, hörda och bekräftade delas barnen in i mindre grupper under större delen av dagen, vilket har förstärkt relationerna med de vuxna. Vid förändringar i verksamheten genomförs konsekvens- och riskanalyser för att kunna bedöma vilka konsekvenser ett visst beslut kan få för barngruppen eller det enskilda barnet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nöjda vårdnadshavare avseende "Jag upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning".						90 %		2019
 Andel nöjda vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig trygga på förskolan.						90 %		2019
 Antal specialpedagoger/enhet						10		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barns rättigheter och barnkonventionen uppmärksammas den 20 november med en ljusmanifestation.	2019-11-20	2019-12-31	
 En barnkonferens genomförs under andra halvåret 2019	2019-08-31	2019-12-31	
 En barnkonferens genomförs under första halvåret 2019	2019-01-01	2019-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikatorer, aktiviteter samt nämndmål förväntas nås under året.

Tidiga samordnade insatser

Antalet orosanmälningar har ökat något jämfört med 2018. Enligt förvaltningens analyser beror en stor andel av orosanmälningarna på problem som den/de vuxna i familjen. För att åstadkomma förbättringar för de barn som är aktuella för orosanmälan fortsätter förvaltningen att utveckla det familjeorienterade arbetssätt som infördes under hösten 2018. Detta innebär att alla i familjen med behov av insatser erbjuds det i syfte att förbättra hela familjens och därmed barnens situation. De familjer som har varit och är aktuella i det familjeorienterade arbetssättet upplever att arbetssättet och medföljande insatser är positiva.

En handlingsplan för BUS-arbetet har tagits fram i samarbete med landstinget, med tydliga och gemensamma processindikatorer, effektmål, aktiviteter med mera. Skolor som ingår i den skolsociala samverkan utvecklar arbetsprocesserna för att effektivisera stödet till elever med

hög frånvaro.

För att ge barn och unga rätt insatser i tidigt skede har förvaltningen startat ett projekt i samarbete med Uppdrag Psykisk Hälsa Stockholms län samt Uppdrag Psykisk Hälsa Sveriges kommuner och landsting. Under perioden har förvaltningen inom ramen för projektet bland annat kartlagt förhandsbedömningar som inte lett till utredning, resultaten kommer att användas för att under hösten skapa en modell för tidigt socialt stöd.

För att tillgänglig- och synliggöra socialtjänstens förebyggande stödinsatser för barn och unga har verksamheten utvecklat ett arbetssätt med fältassistenter i skolmiljön. Syftet är att etablera tillitsfulla kontakter mellan eleverna och socialtjänstens uppsökande verksamhet, och det har hittills lett till att 72 av 360 elever önskat vidare kontakt med socialtjänsten.

Inom ramen för Stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) pågår regelbundna samverkansmöten med aktörer som möter barn i åldern noll till fem år.

Föräldrastöd

Arbetet med att erbjuda föräldrar stöd i olika former fortsätter och utvecklas. Under perioden har 24 nya förstföderskor deltagit i hembesöksprogrammet tillsammans med landstinget. Samtidigt har 99 stödsamtal genomförts med föräldrar som efterfrågat enskild rådgivning och en utvärdering visar att 96 procent upplever att kontakten har lett till positiv förändring.

Personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning

Den 1 april infördes en ny organisation, där beställar- och utförarenheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri slogs ihop till en avdelning. Denna förändring förväntas bidra till stärkt samverkan och brukarfokus och därmed hög kvalitet i utredningar och utförande.

För att stärka det systematiska kvalitetsarbetet och verksamhetsutvecklingen har ett arbete påbörjats med att skapa en modell för sammanhållen uppföljning och analys av den stora mängd uppföljningar och mätningar som görs på olika nivåer. Syftet är att kontinuerligt diskutera och återföra resultatet av de sammanhållna analyserna till verksamheterna och genomföra förbättringsåtgärder utifrån dessa.

För att utveckla insatsen daglig verksamhet har samarbeten inletts bland annat kring praktikplatser på ett bibliotek. Verksamheten samarbetar även med stadens Idésluss avseende individuell kartläggning och uppföljning. Utmaningen i att ge förutsättningar för en meningsfull vardag och fritid ligger främst i motivationsarbetet, och medarbetarna får stöd att utveckla metoder och verktyg för detta.

Stöd till personer med missbruksproblematik

Det familjeorienterade arbetssättet är i fokus även i arbetet med att ge stöd till familjer där föräldrarna har en missbruksproblematik. För att identifiera unga personer som befinner sig i riskzon samarbetar förvaltningen med bland annat polis och skola, ungdomsmottagningen och skolsocionomer är viktiga aktörer i detta arbete.

Förvaltningens öppna träfflokal Vistet har besökts av i genomsnitt 43 unika personer dagligen. Inom ramen för det Idéburna Offentliga Partnerskapet (IOP) med organisationen Ny Gemenskap har deras Café i gemenskap under perioden haft drygt 4 300 besökare och därigenom kunnat ge stöd och hjälp med myndighetskontakter.

För att ge extra stöd där behov finns för att klara sitt boende och i ärenden där missbruket gör att personen riskerar hemlöshet har förvaltningen bland annat inrättat en lotstjänst samt startat Bo Support, en boskola för alla med försöks- och träningslägenheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100				100	100 %	100 %	Tertial 1 2019
   Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	87,3 %	87,9 %	86,7 %	86,2 %	87 %	87 %	84 %	Tertial 1 2019
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				95 %		96 %	Öka	2019
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				94 %		95 %	Öka	2019
   Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				36,83		39 %	25 %	2019
   Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	63,4 %	62,3 %	66,7 %	64,6 %	42 %	42 %	42 %	Tertial 1 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	33,33 %				65 %	65 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys								
Totalt har sex meddelanden om avhysning inkommit till förvaltningen från januari till och med mars 2019. Två avhysningar har kunnat förhindras genom det vråkningsförebyggande arbetet. Fyra avhysningar har verkställts, i en avhysning var ett barn berörd av avhysningen. Orsak till meddelanden om avhysning har varit olovlig andrahandsuthyrning, försummelse och störning.								
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				94 %		95 %	90 %	2019
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				82 %		83 %	78 %	2019
   Andel personer med insatser inom				72 %		74 %	80 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
socialpsykiatrin som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes								
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				80,5 %			-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				73 %			-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				92 %			-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				91,94 %			-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Antal vräkningar som berör barn	1				1	0	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
Analys								
Fram till mars har fyra avhysningar verkställts genom Kronofogden. I en av dessa var ett barn berörd av avhysningen. Ingen av de fyra avhysningarna har kunnat förhindras då orsaken har varit olovlig andrahandsuthyrning och försummelse.								
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				100 %		92 %	92 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättning.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstympling genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Barn och unga har sina behov tillgodosedda genom tidiga samordnade insatser

 Uppfylles helt

Beskrivning

För att barn och unga ska få rätt insatser i rätt tid sker ett strukturerat arbete med intern och extern samverkan, med samordnade insatser mellan vuxen- och barnhandläggning. Barn och unga med psykologiska, medicinska, sociala eller pedagogiska behov får samordnade insatser i ett tidigt skede för att bryta en ogynnsam utveckling. Insatserna ska vara främjande, förebyggande eller åtgärdande i form av frivilliga stödinsatser eller biståndsbedömda insatser. Utredningar genomförs med korta ledtider och insatserna är samordnade, vilket innebär att de utformas utifrån en helhetssyn där planering av stödet sker tillsammans med berörda aktörer och familjen.

För att utveckla samverkan mellan socialtjänst, förskola, grundskola och landsting kring barn som är i behov av stöd arbetar förvaltningen med samverkansforumet BUS, Barn i behov av särskilt stöd. Under året tas en handlingsplan med tydliga mätbara mål för arbetet fram. Inom ramen för BUS arbetar socialtjänsten aktivt med grundskolorna för att barn och unga ska nå målen i skolan. Detta görs genom att utveckla skolsociala arbetssätt för att öka skolnärvaron, föräldrasamverkan genom utbildningar och information, samverkansmöten för att upptäcka barn och unga i riskzon samt ett sammanhållet och långsiktigt våldspreventivt arbete. Barn som både har behov av stöd för att klara skolresultaten och stöd från socialtjänsten möts av medarbetare med hög kompetens och samsyn omkring barnets specifika behov. För att på bästa sätt tillgodose barnens behov utreder därför förvaltningen nya arbetssätt i samverkan med interna och externa aktörer. För att barn som är placerade ska ha likvärdiga möjligheter att nå goda skolresultat följs barnens skolnärvaro och skolresultat upp och riktade insatser sätts in efter behov. Socialtjänsten stärker även samverkan med förskolan inom ramen för forumet STIS, Stärkt Tidigt Stöd I Samverkan, bland annat genom konsultation för tidig upptäckt och ABC-föräldrträffar.

I syfte att utveckla samverkan får enskilda som har samordnad individuell plan lämna synpunkter kring hur samverkan har fungerat. Även de professionella aktörerna kring den samordnade individuella planen får lämna sina synpunkter.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en ny modell för samordnade tidiga insatser och stöd för att tillgodose barns och ungas behov. Föräldrar och barn är nöjda med det stöd som ges.

Analys

Antalet orosanmälningar har i genomsnitt ökat något från år 2018 (307 anmälningar per månad) till 317 per månad under första tertialet 2019. Förvaltningens analyser visar att de främsta orsakerna bakom orosanmälningar gällande barn under 12 år är psykisk ohälsa/funktionshinder samt missbruk hos de vuxna i familjen.

För att på bästa sätt åstadkomma förbättringar för de barn som är aktuella för orosanmälan arbetar förvaltningen sedan hösten 2018 med ett familjeorienterat arbetssätt. Arbetssättet innebär att alla i familjen som har behov av insatser erbjuds det, i syfte att förbättra hela familjens situation och därmed också barnens. De första uppföljningarna av det familjeorienterade arbetssättet tyder på att samordningen mellan barn- och vuxenhandläggningen fungerar bra. De familjer som har varit och är aktuella uppger också att deras upplevelse av det familjeorienterade arbetssättet och medföljande insatser är positiv. Bland annat har de gemensamma möten som hålls på skolor, sjukhus med mera upplevts som bra då alla får samma information vid samma tillfälle.

För familjehemsplacerade barn har förvaltningen ett ansvar att säkerställa deras skolresultat samt att deras hälsa ska kartläggas. Barnen är inskrivna i SkolFam, ett team med en psykolog, en specialpedagog och en socialsekreterare som jobbar tillsammans med barnet för att öka chanserna för barnet att lyckas i skolan, och skolresultaten följs upp vid läsårets slut. Hälsokort har skickats ut till alla familjehem och under årets tre första månader har majoriteten av korten kommit tillbaka ifyllda. Planering görs för att säkerställa att alla barn

genomgår en hälsoundersökning och får en tandvårdskonsultation innan årets slut.

För att effektivisera utredningstider och nå en hög grad av rättssäkerhet har förvaltningen implementerat den så kallade Enköpingsmodellen som bland annat innebär ett systematiskt teamarbete i tvåveckorscykler. Modellen har lett till förkortade utredningstider vilket i sin tur leder till att insatser ges i ett tidigare skede.

En handlingsplan för BUS-arbetet har tagits fram i samverkan med landstinget. I planen finns tydliga och gemensamma processindikatorer, effektmål, aktiviteter etcetera. Två centrala effektmål i BUS-planen är att barn och unga ska nå målen i skolan samt att barn och unga ska växa upp i en trygg och förutsägbar miljö. Implementeringen av handlingsplanen har påbörjats och arbetsgrupper och medarbetare arbetar vidare mot målen. Skolor som ingår i den skolsociala samverkan utvecklar arbetsprocesserna för att effektivisera stödet till elever med hög frånvaro. Beslut har tagits att Trollbodaskolan ska inkluderas i projektet under året och att frånvarogränsen för när ett ärende blir aktuellt i det skolsociala teamet ändras till 20 procent. Hittills har 15 elever varit aktuella varav tre har fått ett SIP-möte (Samordnad Individuell Plan) i samverkan med skolan.

För att minska det glapp som idag uppstår mellan förebyggande och specialiserade insatser har ett projekt startats i syfte att ta fram en modell för hur barn och unga ska kunna erbjudas tidiga samordnade insatser. Målet är att barn och unga ska få rätt och sammanhållet stöd så tidigt som möjligt. Projektet genomförs i samarbete med Uppdrag Psykisk Hälsa Stockholms län samt Uppdrag Psykisk Hälsa Sveriges kommuner och landsting. Under perioden har arbetet med en behovsanalys påbörjats, vilket bland annat innebär att förvaltningen har kartlagt förhandsbedömningar som inte lett till utredning samt genomfört intervjuer och workshops med referenspersoner. Resultatet från behovsanalysen kommer att användas för att under hösten skapa en modell för tidigt socialt stöd. Socialförvaltningen sitter i styrgruppen för att bidra med kunskap och för att följa utvecklingen.

Samarbetet mellan socialtjänst, polis, fritid och skola för målgruppen barn och unga i åldern 6-16 år har fortsatt under perioden, bland annat har ABC-utbildning erbjudits till föräldrar med barn i förskoleklass. Läs mer under nämndmålet *Föräldrar har verktyg för att hantera sin föräldraroll*.

För att tillgängliggöra socialtjänstens förebyggande stödinsatser har fältassistenterna utvecklat ett arbetssätt som riktar sig till barn och ungdomar i årskurs 6. Arbetssättet innebär att fältassistenterna finns i skolmiljön för att etablera tillitsfulla kontakter mellan elever och socialtjänstens uppsökande verksamhet. Arbetssättet har lett till att 72 av 360 elever i målgruppen under perioden har önskat vidare kontakt med socialtjänsten.

Inom ramen för Stärkt Tidigt stöd I Samverkan (STIS) pågår regelbundna samverkansmöten med aktörer som möter barn i åldrarna noll till fem år. För att nå fler föräldrar har barnavårdscentralen i samverkan med förvaltningen infört ett nytt systematiskt arbetssätt som syftar till att fler föräldrar till 3-åringar nås av föräldrautbildningen Alla barn i centrum (ABC). Samarbetet med förskolan har även påbörjats för att utbilda förskolepersonal till gruppletare i ABC, redovisning sker i samband med tertial 2.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel aktuella ärenden där intern-SIP erbjudits						100 %		2019
 Andel placerade barn som har behörighet till gymnasiet.						60 %		2019
 Nöjdhet med SIP-möten						4,8		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta fram en modell för hur barn och unga ska kunna erbjudas tidiga samordnade insatser inklusive frivilliga stödinsatser.	2019-01-01	2019-12-31	
 I samverkan med utbildningsförvaltningen utreda möjligheter till att starta "skol- och behandlingsverksamhet" inom stadsdelsområdet	2019-01-01	2019-06-30	
 Utveckla och förtydliga samt implementera rutiner och arbetssätt för att vid behov erbjuda intern-SIP eller SIP	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Barn och unga kommer till tals i ärenden som rör dem

 Uppfylls helt

Beskrivning

Med att komma till tals menas att barn och unga upp till 18 år har möjlighet att vara delaktiga och framföra sina åsikter i ärenden som direkt eller indirekt berör dem. Det gäller barn och unga som är direkt eller indirekt aktuella inom socialtjänsten, socialpsykiatri eller inom stöd och omsorg till funktionsnedsatta. Att vara indirekt berörd av ett ärende kan vara att en förälder är i behov av insatser och att barnet eller den unge är direkt eller indirekt berörd.

För att få kunskap om barnets perspektiv och behov i familjer som är aktuella inom socialtjänsten arbetar förvaltningen familjecentrerat vilket innebär att barnet alltid får möjlighet att själv få prata med handläggare. Barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor används för att säkerställa att barn och unga kommer till tals och görs delaktiga. Uppföljning och egenkontroll görs inom hela verksamheten i syfte att säkerställa att barnets röst hörs och att deras behov tillgodoses under hela insatsen.

Förväntat resultat

I den sociala dokumentationen framgår det att barnet eller den unge har kommit till tals genom att barnet eller den unge varit delaktig och framfört sina åsikter.

Analys

För att utveckla arbetet med barnrättsperspektivet inom socialtjänstens verksamheter arbetar förvaltningens barnrättssamordnare tillsammans med barnrättsombud på varje enhet. Barnrättsombuden ger verksamheterna stöd i arbetet med barnkonsekvensanalyser och

barnchecklistor med mera. Barnkonsekvensanalyser görs bland annat i ärenden där vuxna placeras i mer än tre månader och där barn förekommer i den vuxnes närhet.

Förvaltningen har tydliggjort hur avslutningssamtal ska genomföras i utredningar avseende vårdnad, boende eller umgänge. I samband med placering och i överväganden om fortsatt vård i familjehem informeras barn om deras rättigheter. Vid placering i skyddat boende ska barnet alltid ha möjlighet att tala med en vuxen om sin situation. Vid placeringar enligt lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, kommer barnet eller ungdomen till tals och görs delaktig utifrån ålder och mognad genom hela processen.

Vid familjebehandling har barnet kommit till tals i 86 procent av de genomförda insatserna under årets första månader. Om familjen är beviljad Lösningssinriktad Hemmabaserad Familjebehandling, LIHF, är barnet eller ungdomen alltid delaktig och kommer till tals. Vid ekonomiskt bistånd uppmärksammas barn genom dokumentation i ärenden där det finns hemmavarande barn och ungdomar under 21 år och i beslut som rör hyresskulder och avslag om tillfälligt boende görs barnkonsekvensanalyser. Samverkan mellan utredningsverksamheterna för vuxna och försörjningsstöd å ena sidan och barn- och ungdomsverksamheterna å andra stärks för att ge förutsättningar för barn och unga att komma till tals i de ärenden som indirekt berör dem.

I utredningar som rör barn upp till tolv år har barnsamtal genomförts i 40 procent av utredningarna under årets första tre månader. Utöver det har observationer gjorts i 25 procent av utredningarna och i 28 procent av utredningarna har information inhämtats från andra aktörer. I vilken grad barnsamtal kan genomföras är beroende av barnets ålder och mognad samt den egna viljan att delta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ärenden där barn och unga kommer till tals.						90 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ordna en föreläsning om barn som rättighetsbärare	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram en mall för barnkonsekvensanalys och barnchecklista för ärenden som avser en vuxen där ett barn påverkas direkt eller indirekt av ett myndighetsbeslut.	2019-01-01	2019-06-30	
 Ta fram en plan för implementering av barnrättsperspektivet i verksamheten	2019-01-01	2019-04-30	

Nämndmål:

Föräldrar har verktyg för att hantera sin föräldraroll

 Uppfylls helt

Beskrivning

En förtroendefull relation mellan föräldrar och barn fungerar som en skyddsfaktor för barn samtidigt som brister i hemmiljön är en riskfaktor. Olika former av föräldraskapsstöd är

därför ett prioriterat förebyggande arbete som har betydelse för barnets hälsa och utveckling.

Stöd till föräldrar finns på mödra- och barnhälsovården, skola, förskola och fritidsverksamhet. Föräldraskapsstödet är varierat och består bland annat av föräldraträffar såsom ABC (alla barn i centrum) och ”Att vara förälder i Sverige”, gruppstöd samt enskild föräldrarådgivning. Förstföderskor inskrivna vid Hässelby gårds barnavårdscentral erbjuds hembesök vid 6 tillfällen under barnets första 15 månader. Med barnets bästa i fokus och med lyhördhet för familjens egen kultur förebyggs ohälsa hos barn genom att stärka familjens tillit till sin egen förmåga och familjer med behov av extra stöd upptäcks i tid.

Förväntat resultat

Föräldrar som deltagit på föräldraskapsstöd har fått hjälp och verktyg för att hantera sin föräldraroll.

Analys

För att främja barns och ungdomars utveckling och hälsa erbjuds föräldrar stöd i olika former. Under perioden har 24 nya förstföderskor från Hässelby gård deltagit i hembesöksprogrammet tillsammans med landstinget och totalt har 72 hembesök genomförts. Förvaltningens analys av arbetet redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.

För att tillgängliggöra föräldraskapsstödet på fler arenor och bredda det förebyggande arbetet har nio yrkesprofessioner från förskola, skola och socialtjänst utbildats till ABC-gruppleddare under perioden. Hittills har sju ABC-grupper startats med sammanlagt 53 deltagare varav 30 procent är män.

Under perioden har 99 stödsamtal, varav 43 procent var förstagångssamtal, genomförts med föräldrar som efterfrågat enskild rådgivning. Utvärderingar av samtalen visar att 96 procent av föräldrarna upplever att kontakten lett till positiv förändring (betyg 4 och 5 på en femgradig skala). Av dessa är det hela 83 procent som givit högsta betyg på frågan om man *pratat om rätt saker* och 79 procent gav också betyg 5 på frågan om *samtalet har varit till hjälp*.

Familjestöd

Alla föräldrar som fullföljer en familjebehandling får redskap att hantera sin föräldraroll. Familjebehandlingarna använder de metoder som omständigheterna i familjen kräver. Vid uppföljning av de 18 familjer som avslutats under tertiäl 1 anser 78 procent att de alltid får hjälp med det som bekymrar dem och 72 procent upplever en stor förändring efter genomförd familjebehandling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel föräldrar som deltagit i föräldraträffar och upplever att kontakten har lett till positiv förändring						90 %		2019
 Andel föräldrar som upplever att kontakten har lett till positiv förändring	96 %				90 %	90 %		Tertiäl 1 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
efter avslutad föräldrarådgivning								
 Andel genomförda hembesök i samverkan med BVC	100 %				100 %	90 %		Tertial 1 2019

Nämndmål:

Personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning har insatser av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att personer med insatser inom socialpsykiatri och inom stöd och omsorg till personer med funktionsnedsättning ska ha insatser av hög kvalitet fortsätter förvaltningen att arbeta med bemötande genom att utgå från stadens bemötandeguide. Bemötandeguiden är en vägledning framtagen av Stockholms stad för alla som i sitt arbete eller i sin vardag möter människor med funktionsnedsättning.

Analys av synpunkter, klagomål, avvikelser och lex Sarahrapporter fördjupas och utvecklas för att på ett strukturerat sätt bidra till att anpassa och utveckla arbetssätt och bemötande utifrån målgruppens behov. Kunskapen om evidensbaserade arbetssätt höjs och fler evidensbaserade metoder införs successivt under året. Medarbetarna får kontinuerligt kompetensutveckling inom de områden som är aktuella för målgruppen. Uppföljningen av verksamheter som utför insatser, utifrån avtal och styrdokument, skärps och leder till kvalitetshöjningar. Individuella insatser följs upp och utvecklas för att nå uppsatta mål för individen.

Förväntat resultat

Uppföljningar på övergripande och individuell nivå sker strukturerat och bidrar till utveckling av verksamheten och till kvalitetshöjningar. Kvalitetshöjningen leder till att andelen brukare som är nöjda med bemötande och trivs ökar.

Analys

Sedan 1 april har beställar- och utförarenheterna för funktionsnedsättning och socialpsykiatri organiserats i en avdelning, avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Organisationsförändringen stärker samverkan och brukarfokus vilket i sin tur förväntas höja kvaliteten i verksamheten.

Ett förslag har arbetats fram till en modell för sammanhållen uppföljning av verksamheterna. Idag sker en stor mängd uppföljningar och mätningar på olika nivåer såsom brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, individuppföljningar, inspektioner med mera. Modellen ska bidra till att förbättra den sammanhållna analysen och återföringen av

resultaten till verksamheterna, så att åtgärder för verksamhetsförbättringar kan genomföras.

Att beställar- och utförarverksamheterna slås ihop och ingår i samma avdelningsledning och andra gemensamma forum har betydelse för arbetet med att löpande analysera och ta tillvara synpunkter, klagomål, avvikelser etcetera. Det bidrar till ett systematiskt analysarbete med brukaren i fokus bland annat genom att diskussioner kan föras med hela processen som utgångspunkt i exempelvis avdelningsledning och på APT.

Arbetsätt har tagits fram utifrån stadens bemötandeguide. Bland annat har verksamheten sett över alternativa platser att möta klienterna på och sett över de syn- och hörselintryck som de möts av i verksamhetens fysiska miljö. Ett annat exempel är att ställa enklare frågor och ge sammanfattningar i punktform efter möten med klienterna. Utifrån bemötandeguiden och alternativa lösningar arbetar beställarverksamheten funktionsnedsättning med att anpassa kommunikation och mötesform efter klientens behov. Exempelvis finns ibland önskemål att kommunikation endast ska ske genom e-post eller sms, att mötet sker sent på eftermiddagen och inte på morgonen eller att mötet delas upp i två kortare möten istället för ett längre.

Verksamheterna har sett över den information de har på stockholm.se med särskilt fokus på att informera om verksamhetens tillgänglighet.

Kompetensutveckling sker kontinuerligt utifrån verksamhetens och målgruppernas behov genom att medarbetare fördjupar och utbildar sig inom utvalda ansvars- och intresseområde. Medarbetarna förmedlar därefter på ett strukturerat sätt den inhämtade kunskapen till övriga kollegor. Arbetsättet är såväl effektivt som kvalitativt för kompetensutvecklingen och bidrar även till det aktiva medarbetarskapet. Utöver detta sker kompetensutveckling inom andra prioriterade områden för verksamheten och brukarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram en modell för sammanhållen uppföljning	2019-01-01	2019-05-31	
Analys Ett grovt förslag till modell finns, slutdatum för aktiviteten flyttas fram en månad, efter det ska modellen för sammanhållen uppföljning kunna implementeras i verksamheten.			
 Ta fram och införa ett arbetsätt för att löpande analysera och ta tillvara synpunkter, klagomål, avvikelser och andra underlag på varje enhet.	2019-01-01	2019-08-31	
 Välj ut och arbeta vidare med arbetsätt utifrån Bemötandeguiden	2019-01-01	2019-03-31	

Nämndmål:

Personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning är självständiga

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att personer med insatser inom socialpsykiatri och inom stöd och omsorg till personer med funktionsnedsättning ska vara självständiga stärks delaktigheten i hela processen, från ansökan och utredning till val av insats och delaktighet i insatsens utförande. För de personer som är utan sysselsättning ligger fokus på att motivera till ett första steg in i sysselsättningsinsatser inom socialpsykiatri eller daglig verksamhet. De individer som har sysselsättningsinsatser motiveras till att komma vidare till nästa steg som kan vara andra

arbetsförberedande aktiviteter i nära samverkan med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen. Daglig verksamhet i egen regi ses över och utvecklas för att bättre matcha målgruppens behov. För att göra personer mer självständiga arbetar förvaltningen även med att motivera och stödja personer med funktionsnedsättning till en meningsfull fritid. Det handlar både om att ge stöd för att delta i befintliga aktiviteter och att utveckla utbudet av kultur-, idrotts- och andra hälsofrämjande fritidsaktiviteter.

Förväntat resultat

Andelen nöjda brukare ökar och fler personer med funktionsnedsättning upplever att de är delaktiga i insatsens utformning. Andelen enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri ökar.

Analys

För att brukarna ska uppleva en så hög grad av självständighet som möjligt arbetar verksamheten systematiskt med att öka och stärka delaktigheten i hela processen. Genomförandeplanerna är grunden och verktyget för detta, och kvaliteten i genomförandeplanen är i sin tur beroende av beställningarnas innehåll och att de kan utgöra underlag för genomförandeplaner av god kvalitet. Genom den nya organisationen stärks förutsättningarna för en tätare dialog mellan beställning och utförande och diskussioner har startats för att utveckla och implementera arbetsätt som stärker samverkan.

Verksamheten upplever att det digitala verktyget för att skapa genomförandeplaner inte ger stöd för att höja och hålla den kvalitet som krävs, och det finns önskemål om utveckling av systemstödet.

För att hitta fler vägar att öka tillgängligheten och delaktigheten för brukaren både under handläggningen och i utförandet av insatsen arbetar verksamheten med stadens program för delaktighet.

För att utveckla insatsen daglig verksamhet har ett samarbete kring praktikplatser på ett bibliotek startats. Verksamheten har även ett samarbete med Stockholms stads Idésluss avseende individuell kartläggning och uppföljning. För att stödja personer till en meningsfull fritid arbetar de kommunala utförarna med kulturombud och individuella genomförandeplaner för att hitta passande fritidsaktiviteter. Det rör sig både om aktiviteter som anordnas av verksamheterna och aktiviteter i annan regi. Utmaningen i att brukarna ska uppleva att de har en så meningsfull vardag och fritid som möjligt ligger i motivationsarbetet, och medarbetarna får stöd för att utveckla sina metoder och verktyg för att motivera till aktivitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För in frågor om fysisk aktivitet och hälsa när genomförandeplan, individuell plan eller samordnad individuell plan upprättas och följs upp.	2019-01-01	2019-12-31	
 Informera om verksamheternas tillgänglighet	2019-01-01	2019-03-31	
 Medarbetare känner till Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023	2019-01-01	2019-03-31	

Nämndmål:

Personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning är trygga

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att personer med insatser inom socialpsykiatri och inom stöd och omsorg till personer med funktionsnedsättning ska känna sig trygga är dokumentationen om den enskildes behov, utredning och beslutade insatser fullständig och aktuell. Brukarna har kunskap om den egna dokumentationens innehåll. Medarbetarnas kunskap och arbetssätt för att uppmärksamma och ge stöd till personer som är utsatta för våld i nära relationer utvecklas i samverkan med och med stöd av förvaltningens relationsvåldsteam. Personer med funktionsnedsättning som har barn är trygga med att deras barn ses och tas hänsyn till i utredningsprocessen och när insatserna utförs. Under året genomförs utbildningar för att höja kompetensen hos medarbetarna med fokus på dokumentation, våld i nära relationer och barnrättsperspektivet.

Förväntat resultat

Hög brukardelaktighet i utredning och insats samt ökad kompetens hos medarbetarna om våld i nära relationer höjer andelen personer som upplever att de inte blivit diskriminerade och som känner sig trygga.

Analys

För att öka tryggheten arbetar verksamheten med att kvalitetshöja dokumentationen genom hela processen från beställning till utförande. Det sker bland annat genom att systematiskt lyfta och diskutera domar och likställighet samt att dialoger och diskussioner mellan beställare och utförarverksamhet leder till utveckling av rutiner och riktlinjer. Även samverkan med anhöriga kan ha betydelse för upplevelsen av trygghet och verksamheterna fortsätter att stärka och utveckla arbetssätten. En barnombudsperson har utsetts för att öka barns trygghet både i barnärenden och i ärenden där barn berörs indirekt genom att en vuxen i dess närhet har insatser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som har deltagit i utbildning kring våld i nära relation						90 %		2019

Nämndmål:

Unga, vuxna och familjer med missbruksproblematik får tidigt stöd

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att tidigt nå personer med missbruksproblematik samt riskbruk och därmed kunna erbjuda stöd och motivera till att ta emot hjälp utvecklar förvaltningen fler kontaktytor. Kontakterna

leder till främjande, förebyggande eller åtgärdande insatser i form av frivilliga stödinsatser eller biståndsbedömda insatser. Arbetssättet förväntas leda till att fler unga, vuxna och familjer med missbruksproblematik fångas i ett tidigt skede och får stöd och hjälp i sin situation. För att unga, vuxna och familjer med missbruksproblematik ska få rätt insatser i rätt tid krävs ett strukturerat arbete med samverkan mellan såväl egna verksamheter som med bland annat landstinget, ideella organisationer och föreningar. Ett samarbetsprojekt, Nya Vägar, är ett samarbete mellan socialtjänst, förskola och Ersta vändpunkt som fokuserar på att ge samlat stöd och behandling till barnfamiljer med missbruksproblematik.

I syfte att minska risken för att unga, vuxna och barnfamiljer lever under osäkra boendeförhållanden eller riskerar att bli vräkta intensifieras det vräkningsförebyggande arbetet samtidigt som arbetet med budget- och skuldrådgivning samt arbetet med kompensatoriska åtgärder stärks. För att öka möjligheterna till en fast bostad för den som lever i hemlöshet eller i osäkra boendeförhållanden ska boendestödet utvecklas i försöks- och träningslägenheter.

Förväntat resultat

Andelen unga, vuxna och familjer med missbruksproblematik minskar. Antalet unga som blir omhändertagna enligt lag om omhändertagande av berusade personer, LOB, minskar.

Analys

Alla familjer där föräldrar har en missbruksproblematik erbjuds stöd genom det familjeorienterade arbetssättet som beskrivs under nämndmålet Barn och unga har sina behov tillgodosedda genom tidiga samordnade insatser. Att arbeta utifrån ett familjeorienterat arbetssätt förutsätter intern samordning mellan förvaltningens olika verksamheter för att förbättra stödet till barn och föräldrar i familjer med missbruk.

För att identifiera unga personer som befinner sig i riskzon för att utveckla ett missbruk samarbetar förvaltningen med polis, skola och andra yrkesgrupper som kan möta ungdomar. Viktiga aktörer i detta arbete är ungdomsmottagningen och skolsocionomer.

Förvaltningens öppna träfflokal Vistet, som riktar sig till personer med missbruksproblematik och långvarig hemlöshet, besöks av 43 unika personer dagligen, varav 24 procent är kvinnor. Nästan varannan besökare har redan kontakt med förvaltningen. Förvaltningen har även ett Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) med organisationen Ny Gemenskap, som driver Café i gemenskap i Vällingby centrum. Verksamheten har under årets första tre månader haft drygt 4 300 besök varav 25 procent var kvinnor. Genom verksamheterna kan besökare få stöd och hjälp med myndighetskontakter.

Förvaltningen har inrättat en lotstjänst för att arbeta med de ärenden där behov finns av extra stöd för att klara sitt boende och där missbruket riskerar att leda till hemlöshet. För att minska antalet avbrutna insatser har förvaltningens vuxenresurs, som arbetar med klienter i försöks- och träningslägenheter, i samverkan med budget- och skuldrådgivare anordnat Bo Support, en boskola för alla med försöks- och träningslägenheter. Budget- och skuldrådgivaren arbetar förebyggande och uppsökande och deltar i olika sammanhang i träfflokaler, i öppenvårdsverksamheten och i samverkan med frivilligorganisationer.

Förvaltningens lägenhetsverksamhet har under tertial 1 varit behjälpliga med åtta

övertaganden av kontrakt från försökslägenhet. 18 nya lägenheter har tillkommit till försöks- och träningslägenhetsverksamheten. Under tertial 1 har två lägenhetskontrakt övergått från träningslägenhet till försökslägenhet vilket utgör ett steg i rätt riktning i boendekedjan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal personer per dag som deltar i Café gemenskaps verksamhet.	54					60		Tertial 1 2019
Analys Antalet EU migranter som kommer till Café Gemenskap har minskat under årets tre första månader.								
 Antalet unga som har omhändertagits enligt LOB.	8				50	50		Tertial 1 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett förebyggande arbetssätt tas fram för att upptäcka och stödja personer med spelmissbruk (periodicitet behöver sättas)	2019-01-01	2020-03-31	
 Utveckla samarbetet med Café i gemenskap inom ramen för det idéburna offentliga partnerskapet så att fler i målgruppen deltar i verksamheten	2019-01-01	2019-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikatorer, aktiviteter samt nämndmål förväntas nås under året.

För att stärka samverkan och brukarfokus inom förvaltningens äldreomsorg har en organisationsförändring genomförts så att beställar- och utförarverksamheterna sedan 1 april nu samlats i en avdelning för äldreomsorg. Ytterligare en förändring i organisationsstrukturen har genomförts inom Hässelby hemtjänst, som har delats till två enheter istället för en. Motsvarande förändring planeras även för Vällingby hemtjänst. Detta förväntas bidra till höjd kvalitet och trygghet för de äldre.

För att stärka det systematiska kvalitetsarbetet och åstadkomma positiv verksamhetsutveckling har arbetet med att utveckla metoderna för att ta tillvara på inkomna synpunkter och avvikelser påbörjats. Koppargårdens vård- och omsorgsboende har inlett en Silviahems-certifiering och omsorgspersonal på förvaltningens boenden har fått fördjupningsutbildningar i hygien och läkemedelshantering.

Andelen uppdaterade genomförandeplaner skiljer sig mellan särskilt boende och hemtjänst, där andelen är något lägre. Vid Koppargårdens vård- och omsorgsboende hade mer än 90 procent av de boende en aktuell genomförandeplan i mitten av mars.

För att ge de äldre större möjlighet att tillsammans med hemtjänsten utforma sin hjälp fortsätter det successiva införandet av ramtid. Den nya organisationen förväntas underlätta införandet genom förbättrad samverkan mellan beställare och utförare.

För att öka upplevelsen av trygghet och kontinuitet för de äldre har kontaktmannaskapet förtydligats vid Skolörtens vård- och omsorgsboende. För en ökad tillgänglighet av HSL-personal (sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster) har personalens scheman justerats och Skolörtens servicehus har infört dropin-tider för att besöka sjuksköterska.

För att tidigt upptäcka och hantera våld i nära relation hos de äldre har medarbetare genomgått utbildning och beställarverksamheten har infört ett arbetssätt för att föra statistik i samband med ärendedragningar

De öppna mötesplatserna och aktivitetscentren är välbesökta och erbjuder aktiviteter, främjar social gemenskap, motverkar otrygghet samt bidrar till fysisk aktivitet för de äldre i närområdet. Exempel på aktiviteter under årets första månader är seniordisco och jazzkonsert med dans, bokcirkel, musikquiz med mera. Flera verksamheter har sökt medel för att investera i välfärdsteknik som hjälpmedel, bland annat använder Skolörtens servicehus en robotkatt som är mycket populär.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				69 %		70 %	70 %	2019
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				51 %		53 %	57 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten						80 %	85 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende						72 %	76 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten						78 %	81 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						90 %	87 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet						95 %	92 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst						78 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						78 %	81 %	2019
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				11,3		11	10	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilda äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Äldre har insatser av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att utveckla och anpassa insatser efter de äldres behov och önskemål görs löpande strukturerade uppföljningar på individ- och verksamhetsnivå. Synpunkter, klagomål och avvikelser samt Lex Sarah och Lex Maria analyseras.

Hög kompetens hos medarbetare är centralt för att ge stöd och insatser av hög kvalitet. Kompetensutveckling sker kontinuerligt inom bland annat demenssjukdomar, hygien och nutrition. Kunskaperna i det svenska språket förbättras genom språkutbildningar. Ett gott bemötande har stor betydelse för att de äldre ska känna sig nöjda med kvaliteten i äldreomsorgen. Kunskap och förståelse för hur vi ska bemöta de äldre på bästa sätt fördjupas och utvecklas med utgångspunkt i stadens bemötandeguide.

De verksamheter där hälso- och sjukvårdsinsatser ges fortsätter sitt arbete för att ge en säker och god vård. Sjuksköterskor och undersköterskor ges kompetensutveckling inom exempelvis läkemedelshantering, nutrition, dokumentation och demens. Genom att använda de kvalitetsregister som finns kan verksamheterna analysera, åtgärda och följa upp kvaliteten i verksamheterna.

Förväntat resultat

Strukturerade uppföljningar och analyser leder till kvalitetshöjande verksamhetsutveckling och bidrar till att andelen äldre som är nöjda med sina insatser ökar.

Analys

En organisationsförändring har genomförts i april som innebär att beställar- och utförarverksamheterna nu är organiserade i en avdelning. Förvaltningen menar att förändringen kommer att bidra till kvalitetshöjningar och måluppfyllelse bland annat genom en stärkt samverkan och tydligt brukarfokus.

För att höja kvaliteten och öka nöjdheten hos de äldre fortsätter arbetet med synpunkter och klagomål, avvikelser och händelser, såsom enligt lex Sarah och lex Maria enligt plan. Verksamheten arbetar systematiskt med inkomna synpunkter och avvikelshantering. Beställarverksamheten metodutvecklar för att löpande analysera och ta tillvara inkomna synpunkter och avvikelser. Ett arbete pågår även för att säkerställa att tillgängliga kvalitetsregister används för att följa upp och utveckla verksamheten.

Koppargårdens vård och omsorgsboende har under perioden förbättrat introduktionen genom att ha ett fåtal utvalda handledare för att säkra kvaliteten på introduktionen.

För att den äldre ska få rätt insatser av hög kvalitet genomför biståndshandläggare regelbundna omprövningar av biståndsbeslutet och följer upp att den enskilde har rätt insatser och beslut utifrån sina behov. Kommunfullmäktige har beslutat om att denna uppföljning ska genomföras enligt en stadsgemensam frågemall i samband med biståndshandläggarnas årliga nyprövning, där totalt tio frågor ställs kring bland annat äldres upplevelse av delaktighet och nöjdhet med mat och måltider. Underlaget används sedan av äldreförvaltningen som grund för stadsövergripande verksamhetsutveckling. Biståndshandläggarna upplever dock svårigheter i att kunna genomföra enkäten då det inte är många äldre som vill delta. Diskussioner pågår för att hitta alternativa arbetssätt för att få ett bredare svarsunderlag.

Under första tertialet har individuppföljningar genomförts på särskilt boende för att säkra att den äldre har rätt insatser. Detta arbete har bland annat lett till att två individer har flyttat till ett mer behovsanpassat boende.

Koppargårdens vård- och omsorgsboende har inlett en Silviahems-certifiering. Utbildningen är en tredagars grundutbildning i demensvård enligt Silviahemmets filosofi. Alla medarbetare på enheten; vårdpersonal, vaktmästare, administration och chefer, går utbildningen. Vissa yrkeskategorier går även ytterligare utbildningsmoment.

För att den äldre ska få en säker vård och omsorg har omsorgspersonal på förvaltningens boenden fått vidare utbildning i hygien och läkemedelshantering under perioden. Flera enheter har också sökt medel för kompetensutveckling för att höja medarbetarnas kompetens i svenska språket och inom demens. Under perioden har ett fåtal medarbetare genomgått kompetenshöjande insatser i språk, och ett arbete kommer att genomföras för att fler medarbetare ska ta del av språkutbildning under året. Detta arbete kommer att redovisas ytterligare i samband med verksamhetsberättelsen.

Under första tertialet har ett utvecklingsarbete kring måltider och utevistelse påbörjats. Vård- och omsorgsboende och servicehus har sett över och stärkt rutiner för måltidsituationen. Samarbetet med dietist fortsätter och fördjupas med ambitionen att verksamheterna ska ha

kunskap om de enskilda boendes måltidspreferenser.

Vad gäller utevistelse har Koppargårdens Vård och omsorgsboende tydliggjort aktivitetssamordnarnas roller och ansvar för att säkerställa fler aktiviteter med variation över avdelningarna, bland annat utomhus. För att främja utevistelse förlägger Skolörtens servicehus under vår och sommar fikastunder utomhus på servicehusets innergård.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel registreringar i systemet Senior alert där samtycke med den äldre finns						90 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Informera medarbetare om samt säkerställa registrering i BPSD på berörda enheter	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram och införa ett arbetssätt för att löpande analysera och ta tillvara synpunkter, klagomål och avvikelser och andra underlag.	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Äldre är delaktiga i utredningen och hur insatserna utförs

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den äldre ges möjlighet att vara delaktig i sin utredning, att välja utförare av insatsen samt ha inflytande över hur och när insatserna utförs. Den äldres delaktighet i hur och när insatserna utförs nås bland annat genom att genomförandeplanen upprättas tillsammans med den äldre, innehåller rätt information om behov och önskemål samt är aktuell. Såväl den äldre som utföraren av insatser har god kännedom om genomförandeplanens innehåll. Inom hemtjänsten utvecklas arbetet med ramtid ytterligare för att den enskilde ska kunna ha mer inflytande över sin beviljade tid.

Förväntat resultat

De äldre är delaktiga i sina genomförandeplaner, som är aktuella och kända, vilket leder till att andelen som känner sig delaktiga ökar.

Analys

Under perioden skiljer sig andelen uppdaterade genomförandeplaner mellan särskilt boende och hemtjänst, med en något lägre andel uppdaterade genomförandeplaner inom hemtjänsten. Vid Koppargårdens vård- och omsorgsboende hade mer än 90 procent av de boende en aktuell genomförandeplan i mitten av mars.

För att ge de äldre större möjlighet att tillsammans med hemtjänsten utforma sin hjälp fortsätter det successiva införandet av ramtid. Förvaltningen kan konstatera att införandet av

ramtid ställer höga krav genom hela processen beställning och utförande, bland annat vad gäller samverkan i arbetet med utredningar och beställningar av insatser och utförande. Den nya organisationen, med beställning och utförande inom samma avdelning skapar förbättrade förutsättningar för detta arbete.

För att stärka ledarskap och styrning, medarbetarskapet samt skapa goda förutsättningar för kvalitetshöjningar och verksamhetsutveckling inom hemtjänsten har Hässelby hemtjänst delats i två enheter och senare under året kommer samma delning göras av Vällingby hemtjänst. En ökad samverkan tack vare den nya organisationen samt mindre enheter inom hemtjänsten kommer enligt förvaltningen bidra i hög grad till bland annat arbetet med genomförandeplanerna, så att de är aktuella och kända för brukarna. Effekter av organisationsförändringen och förbättrade arbetsätt redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen beställningar där genomförandeplaner har återkopplats till handläggare inom 14 dagar						80 %		2019

Nämndmål:

Äldre är trygga med det stöd och de aktiviteter som ges

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att den äldre ska känna trygghet är en hög personalkontinuitet och medarbetarnas kompetens centralt. För att öka personalkontinuiteten fokuserar förvaltningen på att rekrytera tillsvidareanställda med rätt kompetens och kvalifikationer. Antalet visstidsanställda och timanställda minskar. Även inom hälso- och sjukvården för äldre ska kontinuiteten avseende sjuksköterskor vara hög och alla boenden har en patientansvarig sjuksköterska.

Medarbetarnas kunskaper om våld i nära relationer och förmåga att tidigt upptäcka signaler på att någon utsätts för våld höjs genom kompetensutveckling inom såväl myndighetsutövning som utförarverksamheter. För att fördjupa kunskapen och få stöd i detta arbete påbörjas ett samarbete med förvaltningens relationsvårdsteam. Utbudet av program och aktiviteter på förvaltningens öppna mötesplatser och aktivitetscenter utvecklas och anhörigombud finns både inom myndighets- och utförarsidan.

Dokumentationen är central för att medarbetare som möter de äldre ska ha kunskap och förståelse för den enskildes behov och specifika situation. Arbetet med att utveckla och förbättra dokumentationens kvalitet och innehåll, som beskrivs under nämndmålet om delaktighet, har därmed påverkan även på den äldres upplevelse av trygghet.

Förväntat resultat

Andelen tillsvidareanställda ökar och därmed minskar visstids- samt timanställda. Aktiviteter på mötesplatser utvecklas. Personalkontinuiteten ökar inom hälso- och sjukvården. Kompetensen inom våld i nära relationer ökar.

Analys

För att öka upplevelsen av trygghet och kontinuitet har kontaktmannskapet förtydligats vid Skolörtens vård - och omsorgsboende och servicehus för de boende. En tydligare rutin över vad som ingår i kontaktmannskap har tagits fram, bland annat att den boende ska kunna vända sig direkt till sin kontaktperson och kontaktpersonen ska kunna känna ett ansvar för frågor som rör den boende. Varje boende får också direkt en utsedd kontaktpersonen så fort de flyttar in.

För en ökad tillgänglighet av HSL-personal, det vill säga sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster, har personalens scheman justerats. Servicehuset började i april med drop-in-tider för att besöka sjuksköterska, i syfte att öka tillgängligheten och upplevelsen av trygghet hos de äldre. Resultat och upplevelse av drop-in tider kommer att följas upp under och i slutet av verksamhetsåret.

Arbetet med att minska antalet visstidsanställda fortsätter inom hemtjänsten, på servicehus och vård- och omsorgsboenden.

För att tidigt kunna uppmärksamma tecken på våld i nära relationer och för att veta hur man ska agera kring frågan deltar medarbetare i utbildningar i ämnet. Inom till exempel de öppna mötesplatserna och aktivitetscentren går samtliga medarbetare en utbildning i våld i nära relation på högskolenivå under våren.

Ett annat exempel är beställarverksamheten äldreomsorg som har tagit fram ett arbetsätt i samband med ärendedragning att föra statistik på ärenden där det förekommer eller finns misstanke om våld i nära relationer. Enhetens arbetsgrupp kring våld i nära relationer, värngruppen, arbetar med en rutin för enhetligt arbetsätt.

De öppna mötesplatserna och aktivitetscentren i stadsdelsområdet är välbesökta och syftar till att erbjuda aktiviteter, främja social gemenskap, motverka otrygghet samt bidra till fysisk aktivitet för äldre i närområdet. För att fler äldre Hässelby-Vällingbybor ska få plats på de aktiviteter som erbjuds redan i dag kommer populära utrymmeskrävande pass och kulturaktiviteter förläggas till Hässelgårdens aktivitetscenter, då dessa lokaler är anpassade för större arrangemang. Framförallt kulturevenemang kommer koncentreras till Hässelgården. Verksamheten har eftersträvat att genomföra kulturaktiviteter som aktiverar besökarna, gärna i samverkan med andra interna och externa aktörer. Under årets första månader har det varit orientalisk dans, seniordisco, jazzkonsert med dans samt det löpande kulturprogrammen med bokcirkel, seniorkör, allsång, pocketbok-bytar-verksamhet och musikquiz. Flera av aktiviteterna sker i samverkan med lokala aktörer och föreningar.

Flera verksamheter har sökt medel för att investera i välfärdsteknik som hjälpmedel för att öka trygghet och aktivering för målgruppen. På Skolörtens servicehus används till exempel en robotkatt som är mycket populär. Till aktivitetscentren och servicehuset har en cykel med tillhörande bildskärm köpts in.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen medarbetare som har deltagit i utbildning kring våld i nära relation						90 %		2019

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås helt. Förvaltningen har under perioden påbörjat ett arbete för att fördjupa samarbetet med näringslivet genom förvaltningens näringslivsråd. För att bidra till effektiva och hållbara transporter har ett arbete inletts för att förbättra samordningen och på sikt minska antalet bilar i förhållande till antalet enheter som i sin verksamhet använder fordon. Förvaltningen har under perioden deltagit i kulturnatten i Vällingby centrum och samordning och planering pågår inför ytterligare evenemang i samband med exempelvis nationaldagsfirandet. I syfte att möjliggöra kultur och evenemang för invånarna i stadsdelsområdet har förvaltningen beviljat medel till 19 föreningar under perioden.

Under tertialet fortsätter arbetet med att erbjuda barn och ungdomar en bättre miljö i förvaltningens verksamheter, bland annat genom utbyte av farliga miljö och hälsofarliga varor och produkter. Klimatinvesteringsmedel har möjliggjort åtgärder som bidrar till en hög beredskap för kommande klimatförändringar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikator samt nämndmål förväntas nås under året.

Förvaltningen har ett pågående samarbetet med näringslivet och har påbörjat ett arbete med att fördjupa det samarbetet. Ett första möte med representanter från förvaltningen, det lokala näringslivet och polisen har genomförts. Deltagarna var mycket positiva till mer samarbete med förvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						35 %	Tas fram av	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
							nämnd/ styrelse	

Nämndmål:

Näringslivet i Hässelby-Vällingby är aktivt och bidrar till ett tryggt stadsdelsområde

● Uppfylls helt

Beskrivning

Det lokala näringslivet är en viktig aktör i utvecklingen av stadsdelsområdet. Det bidrar till fler arbetstillfällen samtidigt som det har stor betydelse för trygghetsarbetet, dels som en aktör som bidrar till trygghet men också som en aktör som är beroende av en trygg miljö för att kunna utveckla sin verksamhet. I arbetet med näringslivet samverkar förvaltningen med Stockholm Business Region (SBR) som har expertkunskap inom området. Näringslivrådet genomför under året näringslivsdialoger kring angelägna frågor som till exempel trygghet och stadsplanering.

Förväntat resultat

Näringslivet bidrar till stadsdelsområdets utveckling och trygghetsarbete.

Analys

Förvaltningen har ett pågående samarbete med näringslivet, med fokus på aktörer kring Hässelby torg. Ett första samverkansmöte har genomförts med representanter från förvaltningen, polisen och det lokala näringslivet. Förvaltningen redogjorde för sin avsikt att utveckla dialogen och samarbetet med det lokala näringslivet. Deltagarna var positiva till ett ökat samarbete kring frågor som rör bland annat trygghet då det är en fråga av ömsesidig vikt för alla inblandade parter. Överlag märktes att det fanns ett behov av denna typ av möten, något förvaltningen tar fasta på. Samverkan med bland andra fastighetsägarna pågår inom ramen för det som benämns platssamverkan. Ett av syftena med platssamverkan är att åstadkomma samordnade insatser avseende exempelvis gäng, droghandel och kriminalitet och sådana insatser pågår. För att få ytterligare organisationer att samverka kring dessa frågor har även ett möte med föreningslivet genomförts. Deltagarna var mycket positivt inställda till ett utökat samarbete även på detta möte.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Ett nätverk bestående av näringsidkare etableras för att delta i trygghetsarbetet	2019-01-01	2019-03-31	
Analys Samverkan pågår med fastighetsägare, polis och andra företag för att öka tryggheten på Hässelby torg. Ett första möte för att vidga samarbetet har genomförts och deltagarna var positiva.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikator samt nämndmål förväntas nås under året.

I de nya förskolelokalerna på Snårvindevägen pågår avslutande byggnadsarbeten och den planerade förskolan på Kaprifolvägen är byggstartad. Vid fritidsgården Tegelhögen i Vällingby pågår ombyggnadsarbeten i syfte att skapa en tillgänglig mötesplats för alla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				6		0	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

Verksamhetens lokaler är ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen har anmält behov av service- och gruppboheter inom planprojekten för Riddersvik och Åkermyntan men dessa projekt kommer inte att färdigställas under 2019.

Under 2019 färdigställs en "Framtidens förskola" med 6 avdelningar (108 barn) på Snårvindevägen. Den nya förskolan ersätter förskolorna på Drivbänksvägen och Snödropsgränd. Under sommaren 2019 byggstartas en "Framtidens förskola" med 8 avdelningar (144 barn) på Kaprifolvägen 12. Den nya förskolan ersätter den förskola som 2015 brann ner och som bestod av 2 avdelningar.

Förväntat resultat

Verksamhetens behov av lokaler tillgodoses.

Analys

Vid de nya förskolelokalerna på Snårvindevägen pågår avslutande byggnadsarbeten invändigt i form av installationsdragningar, målning med mera och utomhus sker färdigställande av förskolegården. Förskoleverksamheten startar i augusti 2019. Den planerade förskolan på Kaprifolvägen är byggstartad och beräknas vara klar sommaren 2020.

Vid fritidsgården Tegelhögen i Vällingby pågår ombyggnationsarbeten. Syftet är att skapa lokaler som blir en tillgänglig mötesplats för alla. Bland annat inrättas ett medborgarkontor samt en språkverkstad för nyanlända. Tegelhögen beräknas öppna i början av hösten 2019.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikator samt nämndmål förväntas nås under året.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med en förbättrad samordning av den befintliga fordonsparken för att uppnå fullt utnyttjande och på sikt minska antalet bilar i förhållande till antalet enheter som i sin verksamhet använder fordon.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon				80,8 %		86 %	86 %	Halvår 1 2019

Nämndmål:

Fossilbränslefria resor och transporter prioriteras.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Resor via gång- cykel och kollektivtrafik prioriteras. Verksamheten genomför successivt långsiktiga förändringar för att uppnå fossilbränslefria resor och transporter. När avtal för befintliga tjänstebilar löper ut ersätts dessa med bättre alternativ såsom elbilar, elcyklar eller cyklar. Krav på fossilbränslefria drivmedel ställs när nya avtal skrivs för leasing av fordon, transporter i förvaltningens regi samt vid upphandling av tjänster där fordon ingår. Förvaltningens fordonspark samordnas för att uppnå fullt utnyttjande. Förvaltningen utreder möjligheten att med stöd av miljöförvaltningen få fler laddstationer för elbilar till stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

Förvaltningens fordonspark minskar i förhållande till antalet enheter som i sin verksamhet använder fordon.

Krav på fossilbränslefria drivmedel ställs när nya avtal skrivs för leasing av fordon,

transporter i förvaltningens regi samt vid upphandling av tjänster där fordon ingår. Andelen fossilbränslefria resor och transporter ökar.

Analys

Förvaltningen har påbörjat arbetet med en bättre samordning av den befintliga fordonsparken för att uppnå fullt utnyttjande och på sikt minska antalet bilar i förhållande till antalet enheter som i sin verksamhet använder fordon.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen tar fram riktlinjer för verksamhetens transporter och tjänsteresor.	2019-01-01	2019-06-30	
 Förvaltningen utreder förutsättningarna för att skapa en bilpool för effektivare utnyttjande av fordon.	2019-01-01	2019-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikatorer samt nämndmål förväntas nås under året.

Förvaltningen har deltagit i kulturnatten i Vällingby centrum och startat planering inför kulturdagen samt det traditionella nationaldagsfirandet. För att koppla ihop torg och parkstråk till ett nätverk av attraktiva, upplevelserika och trygga platser som ska locka alla pågår programutveckling och projektering i samarbete med trafikkontoret för upprustning och utveckling av Hässelby torg inklusive Ormängstorget med mera. I samarbete med trafikkontoret har även ett program färdigställts för en ny stadsdelspark, som ska anpassas efter områdets behov, identitet och kvaliteter som inbjuder till delaktighet och lokalt engagemang. Under perioden har även ett antal lekplatser rustats upp för mer variation och ökat lekvärde.

För att möjliggöra evenemang och aktiviteter för invånare har förvaltningen beviljat 500 000 kronor i föreningsbidrag till 19 föreningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter						74 %	74 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						75 %	75 %	2019

Nämndmål:

Förvaltningen bidrar till ett levande stadsdelsområde med aktiviteter och evenemang som är tillgängliga för alla

 Uppfylls helt

Beskrivning

En levande och aktiv stadsmiljö är viktig för att skapa en känsla av trygghet, gemenskap och tillit till varandra och staden. Förvaltningen arbetar aktivt med att möjliggöra evenemang och aktiviteter för invånarna inom stadsdelsområdet. Detta sker bland annat genom arbetet med föreningar och föreningsbidrag men även genom egna insatser i samband med kulturdagar, nationaldagen och andra firanden.

Boende och besökare har god tillgång till parker, grönområden och bad med höga rekreativvärden. Park- och naturområden är en del av stadsdelsområdets offentliga rum som kopplar ihop stadsdelarna och som bidrar till ett levande, tillgängligt och tryggt stadsdelsområde för alla. Park- och naturområden har hög kvalitet och svarar mot olika typer av behov. Barnperspektivet beaktas i all planering av stadsmiljön och invånarna är delaktiga kring utvecklingen av park- och naturområden. Planering, utveckling och drift av parker, promenadstråk och bad främjar livskvalitet och hälsa genom att underlätta för sociala aktiviteter och utomhusvistelse.

Förväntat resultat

Invånarnas nöjdhet med stadsmiljön ökar.

Analys

Under perioden har förvaltningen deltagit i stadens kulturnatt och de aktiviteter som genomförs i samband med denna i Vällingby centrum. Planering och organisation av Kulturdagen i Vällingby centrum liksom av det traditionella nationaldagsfirandet vid Hesselby slott har även påbörjats under perioden. Förvaltningen har även lagt ett brett och varierat program för årets Sommar på torget, ett årligen återkommande evenemang som bidrar till att göra Hässelby torg till en levande, attraktiv och trygg mötesplats under sommarmånaderna. Utöver Sommar på torget har arbete genomförts för att planera övriga lov- och sommaraktiviteter i stadsdelsområdet. Sommar på torget och lovaktiviteter redovisas närmare i tertialrapport 2.

Projekt inom "Grönare Stockholm"

För att möjliggöra en fortsatt utveckling av stadens befintliga grönstruktur avsatte kommunfullmäktige 2017 300 mnkr över tre år i samband med beslutet om riktlinjer för ett

"Grönare Stockholm". I beslutet påtalades att stadens ytterområden särskilt ska prioriteras.

I tidigare genomförda medborgardialoger och trygghetsmätningar har det framkommit att Hässelby torg med omgivningar upplevs som otryggt. Programutveckling och projektering pågår därför i samarbete med trafikkontoret för upprustning och utveckling av Hässelby torg inklusive Ormängstorget samt parkstråket mellan torgen. Hela sträckan med torg och parkstråk ska kopplas samman till ett nätverk av trygga, attraktiva och upplevelserika platser som ska locka alla åldrar att vilja stanna till och använda ytorna. Vid Ormängstorget pågår plattläggning av torgytan samt avslutande upprustningsarbeten. Torget har fått ny belysning med en central yta för planteringar, sittplatser samt utrymme för exempelvis spontanboule. Trafiksäkerheten på torget förbättras genom att den centrala ytan anläggs. Torget rustas fram till trottoaren, övergångstället breddas och utfarterna från närliggande fastigheter ses över samt nya cykelställ placeras mot Ormängsgatan. Renovering sker av växtbäddar för befintliga träd där regnvatten samlas och leds till växtbäddarna. I intilliggande parkstråk är schaktningsarbeten och uppsättning av fler belysningsmaster för ökad trygghet påbörjade, befintlig gång- och cykelväg flyttas för bättre gestaltning av intilliggande parkmark. Ny lekyta skapas med gungor, sandlek och lekskulpturer. Stråket får ny och bättre belysning samt nya sittplatser, planteringar samt konstinstallation. Upprustningen av Ormängstorget och intilliggande parkstråk färdigställs under 2019. Parallellt pågår programutveckling för upprustningen av Hässelby torg samt gångtunneln mot parkstråket, byggstart beräknas till våren 2020.

I samarbete med trafikkontoret har ett program färdigställts för en ny stadsdelspark i parkstråket mellan Friherregatan och Melongatan. Syftet är att koppla ihop Hässelby gård och Hässelby strand och skapa en mötesplats för olika målgrupper och åldrar. Den planerade stadsdelsparken, Melonparken, ska anpassas efter områdets behov, identitet och kvaliteter och bli en trygg plats som inbjuder till delaktighet och lokalt engagemang. Projektering och framtagande av förfrågningsunderlag pågår och fortsätter under våren 2019 med beräknad byggstart hösten 2019. Innan planerad byggstart informeras invånarna om det kommande upprustningsprojektet.

Park- och naturområden

Upprustning genomförs av lekplatserna Ekotemplet, Skänkrummet, Galleriet och Blomsterhuset i Hässelby. Utsliten lekutrustning tas bort och ersätts med ny, komplettering av ytterligare lekutrustning för mer variation och ökat lekvärde. Upprustningen färdigställs under maj 2019.

De färdigställda odlingslådorna i Solursparken kommer även denna sommar att planteras med blommor enligt stadens blomsterprogram. På grund av att den pågående upprustningen av Solursparken är försenad och att odlingslådorna ligger inom arbetsområde som tidvis kommer inhägnas kan ingen odling i dessa lådor för invånare att ske under sommaren 2019.

Föreningsbidrag och Lovmedel

För att möjliggöra evenemang och aktiviteter för invånarna inom stadsdelsområdet har förvaltningen beviljat 500 000 kr i föreningsbidrag till 19 föreningar. Bidraget ska gå till olika aktiviteter, exempelvis studiecirklar, träffar och digitalhjälpmedel för äldre; läxhjälp för studenter med utländska föräldrar; midsommarfirande, kulturarrangemang, rådgivning och stödsamtal till nyanlända kvinnor, trygghet och säkerhet genom patrullering och stöd att starta eget företag. Förvaltningen har beviljats cirka 1,2 mnkr i lovmedel för sommaren och

planeringen och organisationen har startats av sommaraktiviteter och det årligen återkommande "Sommar på torget" (dagliga, öppna aktiviteter för alla åldrar på Hässelby torg). Detta arbete sker i samarbete med föreningar och fackförvaltningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En ny stadsdelspark projekteras i Melonparken.	2019-08-01	2019-12-31	
 En tillgänglighetsanpassad ramp anläggs i vattnet vid Kanaanbadet med syfte att möjliggöra bad för personer med funktionsnedsättning.	2019-01-01	2019-08-31	
 Fortsatt utveckling av Solursparken med sittplatser, promenadstråk samt förnyad vegetation med växtbäddar av biokol för ökad rening av dagvatten samt minskad påverkan vid skyfall.	2019-01-01	2019-12-31	
 Upprustning av lekplatserna Ekotemplet, Skänkrummet, Galleriet och Blomsterhuset i Hässelby. Utsliten lekutrustning tas bort och ersätts av ny, komplettering av ytterligare lekutrustning för mer variation och ökat lekvärde.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utveckling och upprustning av Ormångstorget och intilliggande parkstråk.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges indikatorer samt nämndmål förväntas nås under året.

Förvaltningen har beviljats medel för ytterligare utbyte av miljö- och hälsofarliga varor och produkter för en bättre miljö för barn och ungdomar. Samtliga förskolor har deltagit i en inspirationsföreläsning om ekologiska inköp och matlagning med ekologiska råvaror.

Beviljade klimatinvesteringsmedel om 5,3 mnkr för Solursparken har möjliggjort klimatinvesteringsåtgärder som bidrar till en hög beredskap för kommande klimatförändringar. Åtgärderna omfattar bland annat växtbäddsrenovering och ny, restaurerad gräsyta med luftig växtbädd i delar som förväntas belastas vid skyfall. Etapp två har påbörjats och slutförs under 2019.

Inom Stockholms stads projekt för "Grönare Stockholm" deltar förvaltningen i ett projekt för att utreda ett antal förstärkande åtgärder för groddjur runt om i Stockholm.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				100 %		100 %	75%	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100%	2019
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				43,96		50 %	50%	2019
  Köpt energi (GWh)				1,5 GWh		1,7 GWh	1735 GWh	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Avfall källsorteras och engångsmaterial och matsvinn undviks genom välplanerade inköp.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med resurseffektiva kretslopp handlar framför allt om att förebygga uppkomsten av avfall, öka återanvändning samt återvinning med minskat resursslöseri som följd. Vid inköp av varor och tjänster undviks engångsmaterial och onödiga förpackningar. Det avfall som ändå uppkommer tas om hand resurseffektivt genom källsortering.

Matsvinnet minskar med genomtänkt planering av inköp, tillagning och servering. I verksamheter som serverar/tillhandahåller livsmedel sker utsortering av matavfall för biologisk behandling. Vid nyproducerade förskolor används "Stockholmsmodellen" med separation av matavfall och fett i avloppssystemet för vidare transport till biogasanläggning och utvinning av biogas.

Förväntat resultat

Verksamheter som serverar/tillhandahåller livsmedel, sorterar ut sitt matavfall för biologisk behandling.

Analys

Arbetet med att uppnå resurseffektiva kretslopp fortsätter. Förvaltningen upplever att källsorteringen i de tre utplacerade Bigbelly avfallskärlen vid Maltesholmsbadet har fungerat tillfredsställande. Under våren 2019 placeras motsvarande två källsorteringsstationer ut vid Kanaanbadet, som komplement till nuvarande kärl för blandat avfall. Varje avfallsstation inkluderar fyra avfallskärl för sortering av fraktionerna papper, plast, metall samt övrigt. Bigbelly drivs av solceller och återanvänder sin energi för komprimering av avfallet. Komprimeringen gör att varje kärl rymmer avfall motsvarande fem till sju gånger sin storlek vilket medverkar till att antalet transporter för tömning av dessa kärl kan minskas avsevärt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utplacering av avfallskärl för källsortering vid Kanaanbadet.	2019-01-01	2019-06-30	

Nämndmål:

Miljömässigt bättre alternativ ersätter skadliga kemikalier, varor och produkter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Vid upphandlingar och inköp av tjänster, varor och kemiska produkter som inkluderar miljö- och hälsofarliga ämnen ersätts dessa med miljömässigt bättre alternativ. Verksamheten arbetar för att rensa bort kemikalier med farliga egenskaper samt ombesörjer en säker hantering av de produkter och varor med farligt kemiskt innehåll som av olika anledningar ändå används.

Genom en ökad användning av ekologiska livsmedel bidrar verksamheten till en minskad kemikalieanvändning. Vid upphandling och under löpande avtalsperiod ställs krav på redovisning från leverantören om andelen ekologiska livsmedel i färdigproducerade måltider.

Verksamheten har genomgående fokus på att minska barns och ungdomars exponering för miljö- och hälsofarliga kemikalier. Arbetet bedrivs i enlighet med "Vägledning för kemikaliesmart förskola" som ger kunskap och råd om hur skadliga kemikalier ska fasas ut från miljöer där barn vistas i förskolor, parklekar och fritidsgårdar. Vägledningen är indelad i tre olika nivåer baserat på risk, effekt, svårighetsgrad och kostnader. Samtliga förskolor och parklekar har tagit fram handlingsplaner för hur varor och produkter ska bytas ut. Under 2019 är åtgärder enligt nivå 2 angelägna att om möjligt slutföra. Detta arbete ryms emellertid inte inom ordinarie budget varför förvaltningen ansöker om 2 mnkr i budgetjustering, se även avsnittet Budgetjusteringar under Uppföljning av ekonomi.

Berörda enheter redovisar sin kemikalieanvändning i Chemsoft kemikaliehanteringssystem.

Förväntat resultat

Andelen inköp av ekologiska livsmedel/kostentreprenader uppgår till minst hälften av totalt inköpta livsmedel. Nivå 2 enligt "Vägledning för kemikaliesmart förskola" genomförs i förskolor, parklekar och fritidsgårdar. Chemsoft kemikaliehanteringssystem används av berörda enheter.

Analys

Arbetet med nivå 2 enligt "Vägledning för kemikaliesmart förskola" fortsätter, beviljade medel möjliggör ytterligare utbyte av miljö- och hälsofarliga varor och produkter för en bättre miljö för barn och ungdomar. Med syfte att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel har samtliga förskolor deltagit i en inspirationsföreläsning om ekologiska inköp samt matlagning med ekologiska råvaror.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som redovisar i Chemssoft kemikaliehanteringssystem.						100 %		2019

Nämndmål:

Utveckling och skötsel av park- och naturområden främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsområdets park- och naturområden utvecklas med inriktning mot flerfunktionalitet för såväl sociala möten, fysisk aktivitet som klimatanpassningsåtgärder. Planering och skötsel sker med utgångspunkt från den lokala parkplanen. Behov av förbättringar i befintlig grönstruktur identifieras med syfte att stärka den biologiska mångfalden och tillvarata de reglerande ekosystemtjänsterna. Genom att olika slags grönytor och våtmarker bevaras och utvecklas fungerar ekosystemen som buffert vid exempelvis extrema regn. Växtligheten bidrar till att jämma ut temperaturen och till ljudabsorption i stadsmiljön. Förvaltningen samverkar kontinuerligt med berörda förvaltningar och bolag inom staden för planering, utveckling och kunskapsåterföring.

Arbetet med att ta fram ett "Lokalt åtgärdsprogram" för Råcksta träsk fortsätter i samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB samt miljöförvaltningen. Vattenkvaliteten i Råcksta träsk måste förbättras avsevärt för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska uppnås. Syftet med åtgärdsprogrammet är att föreslå åtgärder utifrån de behov som identifieras inom Råcksta träsks tillrinningsområde och i själva recipienten.

Med syfte att skapa en känsla för naturen och dess kretslopp fortsätter parkleks- och förskoleverksamheterna med pedagogisk odling.

Förväntat resultat

Åtgärder med syfte att stärka den biologiska mångfalden inkluderas i samtliga parkutvecklingsprojekt.

Analys

Beviljade klimatinvesteringsmedel om 5,3 mnkr för Solursparken har möjliggjort klimatinvesteringsåtgärder som bidrar till en hög beredskap för kommande klimatförändringar avseende utökad hantering av dagvatten, såväl normala som stora flöden. Åtgärderna omfattar bland annat växtbäddsrenovering av alléträden samt ny restaurerad gräsyta med luftig växtbädd av kolmakadam (kross och biokol) i den del av parken som med hög sannolikhet belastas vid skyfall. Biokolen bidrar också till en rening av dagvatten. Målet är att kunna ta hand om regn på ett bättre sätt samtidigt som parken blir tillgängligare. Etapp 2 med anläggning av sittplatser, promenadstråk samt växtbäddsrenovering har påbörjats och slutförs under 2019.

Inom Stockholms stads projekt för "Grönare Stockholm", deltar förvaltningen i ett projekt med uppdrag att utreda ett antal förstärkande åtgärder för groddjur runt om i Stockholm. Ett av åtgärdsförslagen är att anlägga en groddjursdamm samt övervintringskullar på fältet bakom Råcksta krematorium i Grimsta naturreservat. I samverkansprojektet med Stockholm Vatten AB och miljöförvaltningen om ett "Lokalt åtgärdsprogram" (LÅP) för Råcksta träsk finns också planer på att inom samma område anlägga en dagvattendamm. LÅP ska belysa de huvudsakliga utmaningarna för att Råcksta träsk ska uppnå "god vattenstatus" samt utgöra ett underlag för prioritering av åtgärder inom tillrinningsområdet för Råcksta träsk. En föreslagen åtgärd är att anlägga en dagvattendamm i Grimsta, möjligen kan de två projekten samordnas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen samverkar med Stockholm Vatten och Avfall AB samt miljöförvaltningen i framtagandet av ett "Lokalt åtgärdsprogram" för Råcksta träsk.	2019-01-01	2019-12-31	
 Klimatinvesteringsåtgärder genomförs med utbyte av gammal utomhusbelysning till LED-belysning vid parklekarna, Hässelängen, Ripvidet, Starbo, Stråket och Ådalen.	2019-01-01	2019-12-31	
 Pop up-planteringar med insektsfrämjande växter anläggs vid utvalda stråk.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utbildning i kemikaliehanteringssystemet Chemsoft för berörda enheter.	2019-02-06	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att det arbete som genomförts och som pågår bidrar till att inriktningsmålet uppnås helt. En budget i balans uppnås under förutsättning att de pågående budgethållningsåtgärderna får önskad effekt.

Nya arbetsätt har införts i planerings - och uppföljningsprocesserna för att utveckla analyserna och säkerställa att förvaltningen arbetar mot uppsatta mål.

Arbetet för att säkerställa ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete har fortsatt och den årliga uppföljningen har bland annat utmynnat i en ny utbildning i arbetsmiljö för chefer och skyddsombud.

Medarbetare bidrar på olika sätt till utveckling av den egna verksamheten, vilket framgår av flera goda exempel från verksamheterna, exempelvis kollegial observation inom personlig assistans och gruppbestäder.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

I föreliggande prognos redovisas en budget i balans efter resultatdispositioner och pågående budgethållningsåtgärder, under förutsättning att begärda budgetjusteringar godkänns och med hänsyn till beräknade prestationsförändringar. Berörda verksamheter arbetar med de specifika åtgärdsplaner som finns för budgethållning. Samtliga verksamheter arbetar med generella effektiviseringsåtgärder för att säkerställa budget i balans.

Användningen av stadens system för e-handel ökar och årsmålet förväntas uppnås under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/pojkar	Utfall kvinnor/flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,9 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2				1 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Förvaltningens inköpsprocess är effektiv genom att verksamheterna använder stadens system för e-handel

 Uppfylls helt

Beskrivning

Vid inköp av varor och tjänster avropar verksamheterna i första hand från avtal som upphandlats. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer. Genom att använda det elektroniska inköpsstödet ökar förutsättningarna för att inköpen sker på rätt sätt och avtalstroheten ökar gentemot leverantörer. De som hanterar tjänstebeställningar i e-handelssystemet och de som har rollen som superanvändare utbildar sig i samverkan med serviceförvaltningens e-handelsfunktion.

Förväntat resultat

Förvaltningens avtalstrohet ökar genom inköp i stadens system för e-handel.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elektroniska inköp						65 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Öka antalet utbildningsinsatser inom e-handelssystemet	2019-01-01	2020-08-31	

Nämndmål:

Verksamheternas budget är i balans och har hög prognossäkerhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna är kostnadseffektiva, tar ansvar för sin budgethållning och har hög prognossäkerhet. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att höja kompetensen avseende ekonomistyrning samtidigt som chefer har tillgång till det stöd och de verktyg de behöver. Befarade budgetunderskott uppmärksammas tidigt, åtgärdsplaner upprättas och åtgärder sätts in snarast möjligt. Genom täta uppföljningar säkerställs att åtgärder får önskad effekt.

Förväntat resultat

Stadsdelsförvaltningen har god budgethållning och hög prognossäkerhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Minskning av kostnader som uppstår på grund av brister i administration och rutiner					20	20 %		Tertial 1 2019
Analys Utfall redovisas i samband med tertialrapport 2								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts och pågår bidrar till att nå målet för verksamhetsområdet. Bedömningen baseras på att merparten av kommunfullmäktiges indikatorer samt nämndmål förväntas nås under året

Under perioden har planering och förberedelser genomförts inför genomlysning av processen för beställning och utförande av insatser inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Styrkort har tagits fram för alla avdelningar och förvaltningen har infört nya arbets sätt i planerings- och uppföljningsprocesserna med bland annat fördjupade dialoger och utvecklade analyser.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under perioden har förvaltningen i samverkan med de fackliga organisationerna genomfört en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Uppföljningen visar att många rutiner fungerar väl i förvaltningen men att det finns ett antal frågor att arbeta med för att säkerställa ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete i hela förvaltningen. Det handlar exempelvis om att rutiner kopplade till arbetsmiljön är väl kända för alla medarbetare och utgör en naturlig del i den introduktion som sker när nya medarbetare påbörjar sin anställning i förvaltningen. Förvaltningens nya 3-dagars arbetsmiljöutbildning har hållits för cirka 40 chefer och skyddsombud. Den nya utbildningen kopplar bättre till det systematiska arbetsmiljöarbete som bedrivs i förvaltningens verksamheter och togs väl emot av deltagarna.

Chefs- och medarbetarutveckling

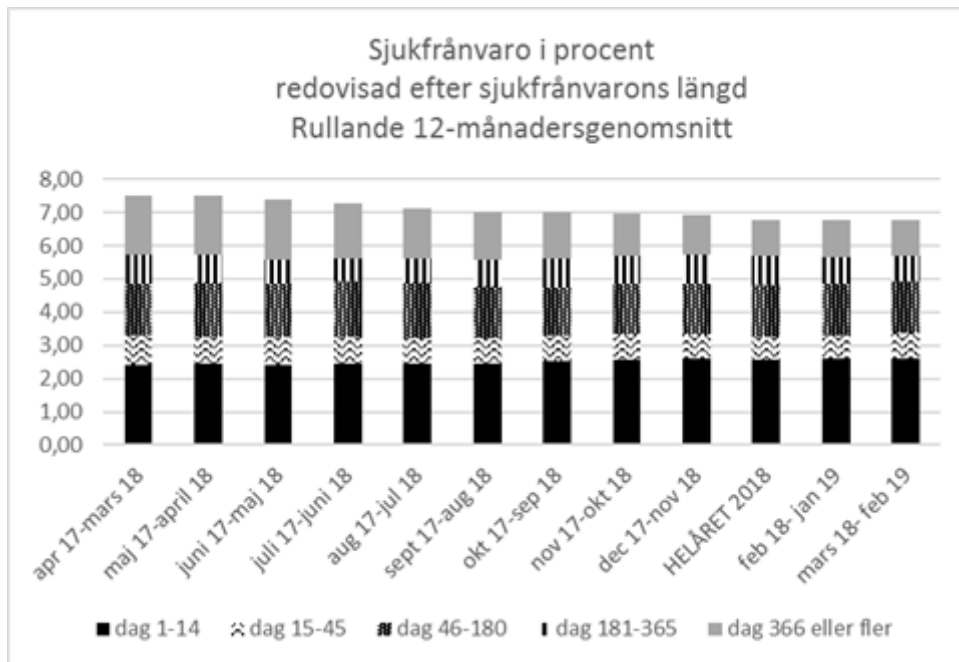
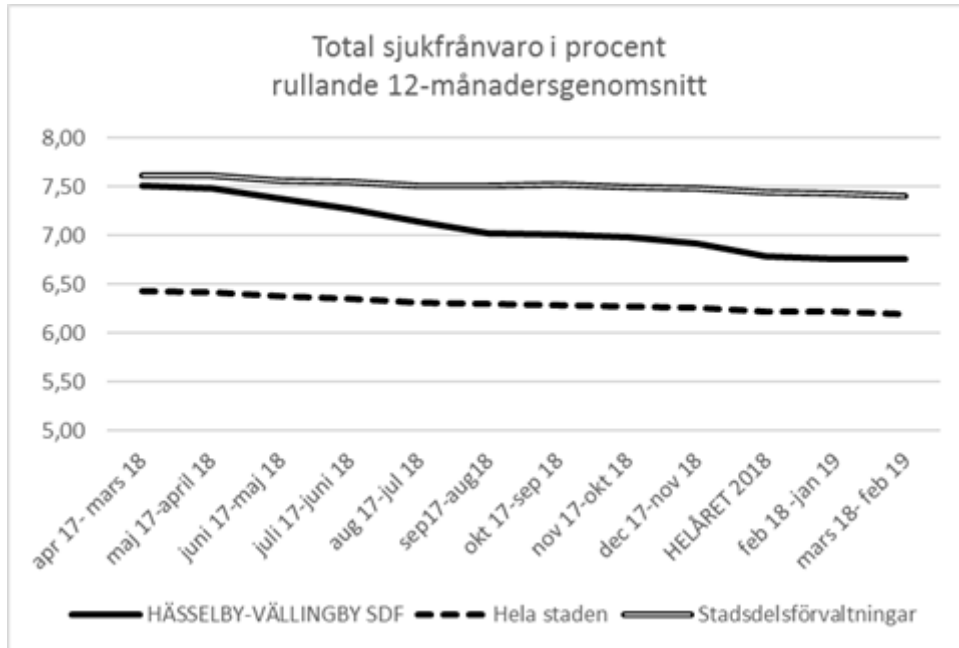
Under perioden har en utbildning om löneprocessen genomförts för förvaltningens chefer. Arbete pågår med att uppdatera och vidareutveckla förvaltningens introduktionsprogram för chefer.

Förvaltningens totala AMI (Aktivt MedskapandeIndex) har sjunkit från 80 till 79 jämfört med 2018, med stora utfall mellan olika avdelningar. Fördjupade analyser görs på enhets-, avdelnings- och förvaltningsnivå för att ta fram åtgärdsplaner.

Det finns en mängd goda exempel på hur verksamheterna på olika sätt arbetar med att skapa förutsättningar för ett aktivt medarbetarskap. Verksamheten för personlig assistans och gruppbo städer har påbörjat arbetet med kollegial observation och inom vissa verksamheter arbetar man systematiskt med att låta medarbetare delta i planeringen av APT. Inom avdelningen för tidigt socialt arbete har en kvalitetsgrupp startat med uppdrag att utveckla kvalitetsarbetet på enheten.

Sjukfrånvarons utveckling

Sjukfrånvaron har under inledningen av 2019 varit i stort sett oförändrad jämfört med utfallet för 2018. Det innebär att de senaste två årens kraftiga minskning av sjukfrånvaron i förvaltningen tycks ha avstannat. Under det senaste året är det främst de mycket långa sjukskrivningarna som har minskat. Däremot har korttidsfrånvaron ökat från drygt 2,4 procent till 2,6 procent vilket innebär ökade sjuklönekostnader för förvaltningen. Bedömningen är att årsmålet för den totala sjukfrånvaron kommer uppnås. Vad gäller sjukfrånvaro dag 1-14 kommer ytterligare insatser genomföras inom de verksamheter som har hög korttids sjukfrånvaro.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Aktivt Medskapandeindex	79	76	79	80		81	82	2019
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Jämfört med föregående år beror det längre resultatet på ett försämrat utfall i huvudsak på två frågor: "Min arbetsplats mål följs upp på ett bra sätt" och "Min chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete".								
  Andel elektroniska inköp	64 %			54 %	65 %	65 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys				75 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		100 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare				78		81	85	2019
   Sjukfrånvaro	6,9 %	3,8 %	7,4 %	7 %	6,9 %	6,9 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
Analys								
Skillnaden mellan kvinnor och mäns sjukfrånvaro kvarstår men fortsätter att minska. De generella insatser som förvaltningen bedriver för att skapa en god arbetsmiljö och med arbetslivsinriktad rehabilitering bedöms bidra till att skillnaderna mellan kvinnor och män minskar.								
   Sjukfrånvaro dag 1-14	2,6 %	2 %	2,8 %	2,6 %	2,5 %	2,5 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	
Analys			
Förvaltningen inväntar stadens handlingsplan som enligt tidplan ska vara klar juni 2019.			

Nämndmål:

Chefer har rätt kompetens och förutsättningar för sitt chefsuppdrag

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att nå resultat och måloppfyllelse till största nytta för invånarna är det centralt att chefer har kompetens och förutsättningar för att leda och styra sina verksamheter. För att stärka chefers kompetens i rollen som chef och arbetsgivare erbjuds utbildningsblock inom bland annat arbetsrättsliga lagar och avtal, lönebildning, arbetsmiljö- och rehabiliteringsfrågor, kompetensbaserad rekrytering, digitala lösningar samt ekonomi. Utbildningsblocken erbjuds löpande och är en obligatorisk del i introduktionen av nya chefer men även redan anställda

chefer kan delta i utbildningsblocken som repetition. Kompetensen i ekonomistyrning och ekonomiskt prognosarbete höjs och förvaltningens chefer får stöd i att skapa tydlighet i styrning, ledning och utveckling av verksamheten.

I syfte att skapa rätt förutsättningar för chefers uppdrag görs en kartläggning och riskbedömning av chefers organisatoriska och sociala arbetsmiljö. En del i detta är att förtydliga roller och ansvarsfördelning mellan enhetschefer och biträdande enhetschefer.

Förväntat resultat

Chefernas kompetens i sitt uppdrag som chef har ökat och deras organisatoriska förutsättningar förbättrats.

Analys

Inför 2019 års löneöversyn genomfördes en utbildning om löneprocessen för förvaltningens chefer. Utbildningen innefattade en introduktion till lönebildningen på arbetsmarknaden och kommun- och landstingssektorn i stort liksom till stadens löneprocess. Utbildningen berörde även frågor som rör det praktiska genomförandet av löneöversynen på respektive enhet.

Under perioden har förvaltningens nya 3-dagars arbetsmiljöutbildning genomförts för ca 40 chefer och skyddsombud. Utbildningen, som tagits fram i nära samverkan med de lokala fackliga organisationerna, genomfördes för första gången i nuvarande form. Uppfattningen är att den nya utbildningen togs emot väl och kopplade bättre till det systematiska arbetsmiljöarbete som bedrivs i förvaltningens verksamheter.

Arbetet pågår med att uppdatera och vidareutveckla förvaltningens introduktionsprogram för chefer. Programmet beräknas vara klart innan sommaren. Som en del i att stärka chefers kunskap inom arbetsgivarfrågor pågår arbetet med att ta fram ett utbildningsblock kring ”Ingående och avslut av anställning”.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra utbildning i kompetensbaserad rekrytering för chefer	2019-04-01	2019-09-30	
 Genomföra utbildning inom arbetsgivarfrågor så som lagar och avtal för chefer	2019-08-01	2019-12-31	
 Genomföra utbildning inom arbetsmiljö och rehabilitering för chefer och skyddsombud	2019-01-01	2019-06-30	
 Genomföra utbildning inom lönebildning för lönesättande chefer	2019-01-01	2019-03-31	
 Undersöka och riskbedöma chefers organisatoriska och sociala arbetsmiljö	2019-01-01	2019-10-31	
 Vidareutveckla introduktionsprogram för nya chefer	2019-01-01	2019-04-30	

Nämndmål:

Förvaltningen utvecklar smarta och effektiva arbetsätt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Organisation, styrning och uppföljning är tydlig och ändamålsenlig och bidra till verksamheternas måluppfyllelse. Förvaltningen förbättrar processer, arbetssätt och rutiner för att upptäcka och ta tillvara på möjligheter till kvalitetshöjande förbättringar och förenklingar inom alla verksamheter. Kunskap om och efterlevnad av rutiner är god i alla verksamheter.

Förvaltningsledningen inför metoder för bland annat uppföljning och resultatdialoger i syfte att skapa tydlighet i styrningen mot måluppfyllelse för alla verksamheter. Under året görs genomlysningar av ett antal prioriterade processer eller verksamhetsområden för att utveckla effektiva arbetssätt som bidrar till hög nytta till invånarna.

Förväntat resultat

Tydlig styrning samt förbättrade processer och arbetssätt bidrar till måluppfyllelse och nytta för invånarna.

Analys

Planering och förberedelser har under perioden gjorts inför arbetet med att genomlysna, beskriva och utveckla processen för beställning och utförande av insatser inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Styrkort har tagits fram för alla avdelningar med fokus på verksamhetsplanens målsättningar, integration samt trygghetsfrågor, som följs upp i månadsvisa dialoger.

För att ytterligare förbättra och skärpa styrningen och uppföljningen har förvaltningen infört delvis nya arbetssätt i planerings- och uppföljningsprocesserna. Arbetssätten innebär bland annat fördjupade dialoger och utvecklade analyser tillsammans med verksamheterna i samband med tertialrapportering.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En prioriterad verksamhetsprocess (A) genomlysas och utvecklas	2019-01-01	2019-06-30	
 En prioriterad verksamhetsprocess (B) genomlysas och utvecklas	2019-07-01	2019-12-31	
 Förbättrade arbetssätt, rutiner och verktyg i verksamhetsprocessen (A) implementeras	2019-07-01	2019-12-31	
 Månatliga resultatdialoger införs	2019-02-01	2019-12-31	
 Struktur, metod och plan för resultatdialoger fastställs	2019-01-01	2019-01-31	

Nämndmål:

Förvaltningens lokalanvändning är kostnadseffektiv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hyror är en stor del av förvaltningens utgifter och därför ska inga lokaler stå tomma. Tomma lokaler i stadsdelsområdet skapar även en känsla av otrygghet. I syfte att säkerställa ett optimalt nyttjande av förvaltningens lokaler går lokalbeståndet igenom minst två gånger per termin för att bevaka och vidta åtgärder utifrån uppsägningstider, flytt eller

avveckling/utveckling av verksamhet. I de fall förvaltningen får tomma lokaler under pågående hyresavtal undersöks alltid möjligheten att överlåta lokalen till annan verksamhet.

Analys

Förvaltningen ser löpande över lokalbeståndet för att ha ett effektivt lokalutnyttjande. Under en längre tid har det funnits behov av fler besöksrum för att kunna erbjuda möten med klienter oftare. Förvaltningen har tagit fram ett förslag som möjliggör detta genom ett mer effektivt lokalutnyttjande. Förslaget behandlas i samverkan på enhets- och avdelningsnivå för att resultera i ett slutförslag. Avsikten är att påbörja flyttar och mindre ombyggnader till sommaren.

Nämndmål:

Medarbetare bidrar till utveckling av den egna verksamheten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Medarbetare med rätt kompetens och förståelse för uppdraget är en förutsättning för att bedriva en verksamhet med god kvalitet. Det förutsätter medarbetare som aktivt deltar i att utveckla verksamheten och tar vara på möjligheterna till inflytande. Förvaltningens medarbetare ges möjlighet att ta egna initiativ till att utveckla sin kompetens utifrån verksamhetens behov och uppdrag. Förvaltningens chefer arbetar aktivt för delaktighet, inflytande och öppenhet på arbetsplatsen. I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering.

En god arbetsmiljö och ett gott arbetsklimat råder, bland annat genom dialog kring mål, resultat och förväntningar. Lärande, kreativitet, utveckling och ansvarstagande uppmuntras i dialoger kring hur enhetens resultat ska uppnås. Det systematiska arbetsmiljöarbetet sker löpande i samverkan med medarbetare på bland annat arbetsplatsträffar och till stöd finns årshjulet för samverkan och arbetsmiljö. Fackliga organisationer har en viktig roll i samverkan med arbetsgivaren i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

En välfungerande introduktion lägger grunden till ett aktivt medarbetarskap. Förvaltningen vidareutvecklar den förvaltningsgemensamma introduktionen bland annat genom ett digitalt introduktionsprogram.

Förvaltningen fortsätter arbeta utifrån stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare. Arbetet bedrivs som en integrerad del av ordinarie verksamhet och följs löpande upp av stadsdelsdirektör och avdelningschefer. I syfte att öka förskoleyrkenas attraktivitet kommer förvaltningen aktivt bidra till framtagande och implementering av den handlingsplan som staden under året arbetar fram.

Förväntat resultat

Förvaltningens medarbetare har goda förutsättningar för att aktivt bidra till den egna verksamheten bland annat genom kompetenshöjande insatser.

Analys

Stadens medarbetarenkät har genomförts under perioden. Utfallet av aktivt medskapandeindex (AMI) är 79 för 2019, jämfört med 80 föregående år. Det innebär att årsmålet för AMI inte uppnås. AMI består av tre delindex: Motivation, ledarskap och styrning. Jämfört med föregående år har utfallet försämrats avseende delindex ledarskap och styrning. För delindex motivation är utfallet oförändrat. Enheterna kommer under våren föra dialog om resultaten på arbetsplatsträffar och utifrån det ta fram handlingsplaner för vilka utvecklingsområden som ska prioriteras under det kommande året. Eftersom det är stora skillnader i utfall mellan olika avdelningar analyseras resultaten även på avdelnings- och förvaltningsnivå. Detta i syfte att se om det dessutom finns utvecklingsfrågor som ska planeras för samtliga chefer i förvaltningen respektive per avdelning.

Verksamheterna arbetar på olika sätt med att skapa förutsättningar för ett aktivt medarbetarskap, där medarbetarna bidrar till utveckling av den egna verksamheten. Goda exempel på detta är bland annat hur avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri arbetar med kompetensutveckling samt relationsvårdsteamets work shops med olika verksamheter för att höja kunskapen om våld i nära relationer. Arbetet finns närmare beskrivet under respektive verksamhetsmål.

Andra goda exempel på hur verksamheterna arbetar för ett aktivt medarbetarskap är verksamheten för personlig assistans och gruppboheter, som har påbörjat arbetet med kollegial observation genom att utse observatörer. En person från varje verksamhet har deltagit vid två utbildningstillfällen

Inom familjebehandlingen har två medarbetare gjort en inventering hos uppdragsgivare genom intervjuer och sammanställt en behovsanalys. Därefter har en modell för ett nytt arbetssätt utformats, SIV (Stöd i Vardagen).

Familjestödsverksamheten har påbörjat en studiecirkel i barnfokuserat familjearbete som fokuserar på familjebehandlarnas möjligheter i arbetet och ansvar i mötet med familjerna vid möten. Inom vissa verksamheter arbetar man systematiskt med att låta representanter från arbetsgrupperna delta i planering av APT.

I beställarverksamheten för funktionsnedsättning har medarbetare valts ut i form av anhörigombud, barnombud, relationsvårdsombud och HBTQ-ombud. Målet är att medarbetarna ska ta fram uppdragsbeskrivning för varje ombud vilket kommer bidra kompetensen på enheten inom dessa områden.

Inom tidigt socialt arbete har en kvalitetsgrupp startat på enheten under ledning av enhetschef och biträdande enhetschef. Gruppen består av medarbetare från varje arbetsgrupp som tillsammans har i uppdrag att utveckla kvalitetsarbetet vid enheten. Gruppen arbetar också med uppföljning och analys av verksamheten samt att skapa rutiner för det dagliga arbetet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta med att stärka det aktiva medarbetarskapet	2019-01-01	2019-12-31	
 Arbetet med handlingsplanen för medarbetare inom socialtjänsten bedrivs som en integrerad del av ordinarie verksamhet.	2019-01-01	2019-12-31	
 Ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs i enlighet med förvaltningens årshjul	2019-01-01	2019-12-31	
 Genomföra en bemanningsanalys inom utförarverksamheterna	2019-04-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Medarbetare erbjuds utbildning för att verksamheten bättre ska dra nytta av digitaliseringens möjligheter.	2019-01-01	2019-12-31	
 Säkerställa att rutiner för anmälan och utredning av diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier sexuella trakasserier eller repressalier är väl kända av medarbetare och chefer.	2019-01-01	2019-02-28	
 Vidareutveckla den förvaltningsgemensamma introduktionen bland annat genom ett digitalt introduktionsprogram.	2019-01-01	2019-06-30	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

I föreliggande prognos redovisas en budget i balans efter resultatdispositioner och pågående budgethållningsåtgärder. Detta under förutsättning att begärda budgetjusteringar om 3,9 mnkr godkänns och med hänsyn till beräknade prestationsförändringar. De största utmaningarna för att uppnå budget i balans finns inom beställarverksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning, inom verksamhetsområdet individ och familj samt inom hemtjänstens utförarverksamhet inom äldreomsorgen.

Förvaltningen befinner sig i ett ekonomiskt läge som kräver kraftfulla budgethållningsåtgärder under året. För en budget i balans måste dessa åtgärder ge önskad effekt.

Samtliga verksamheter arbetar med generella effektiviseringsåtgärder för att säkerställa en budget i balans. Prognosen baseras på en sammanvägning och analys av bokslut 2018, faktiskt bokförda kostnader och intäkter till och med april månad samt beräknade belopp för återstående del av året. Verksamhetsspecifika budgethållningsåtgärder redovisas under respektive delavsnitt.

Nedan följer en tabell som visar den sammanlagda prognosen och därefter kommenteras och analyseras prognostiserat utfall per verksamhetsområde med tillhörande nyckeltal.

Prognos per APRIL 2019 (mnkr, netto)	Justerad netto budget 2019	Bokfört netto jan-apr	Prognos efter åtgärder 2019	Avvikelse mot justerad budget 2019	% Avvikelse mot netto-budget
Nämnd o förvaltningsadministration	61,4	19,1	58,4	3,0	4,9%
Individ- och familjeomsorg	233,7	82,1	236,7	-3,0	-1,3%
varav socialpsykiatri	51,5	15,1	51,5	0,0	0,0%
varav barn&ungdom	146,2	52,0	148,7	-2,5	-1,7%
varav vuxen	36,0	15,0	36,5	-0,5	-1,4%
Flyktingmottagande	0,0	0,0	-1,5	1,5	3,0%
Stadsmiljöverksamhet inkl avskrivningar & räntor	31,2	8,5	31,2	0,0	0,0%
varav avskrivningar och internränta	11,6	3,5	11,6	0,0	0,0%
Förskoleverksamhet	419,8	133,8	415,8	4,0	1,0%
Äldreomsorg	633,5	211,0	635,5	-2,0	-0,3%

Prognos per APRIL 2019 (mnkr, netto)	Justerad netto budget 2019	Bokfört netto jan-apr	Prognos efter åtgärder 2019	Avvikelse mot justerad budget 2019	% Avvikelse mot netto-budget
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	371,3	127,0	375,8	-4,5	-1,2%
Barn, kultur och fritid (BKF)	33,9	8,1	33,9	0,0	0,0%
Arbetsmarknadsåtgärder	23,1	3,7	22,6	0,5	2,2%
Ekonomiskt bistånd	130,1	43,1	129,6	0,5	0,4%
varav handläggning	31,1	11,4	31,1	0,0	
Totalt drift före resultatöverföringar	1 938,0	636,6	1 938,0	0,0	
Resultatenheternas överskott från 2018				32,2	
Resultatenheternas överskott till 2020				-32,2	
Totalt drift efter resultatöverföringar				0,0	
Investeringar	20,5	0,5	20,5	0,0	
Varav stadsmiljöverksamhet	20,5	0,5	20,5	0,0	
varav inventarier och maskiner					

Nämnd- och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration prognostiserar ett överskott om 3,0 mnkr (+4,9 %), främst beroende på vakanser i avvaktan på rekrytering.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg prognostiserar efter budgethållningsåtgärder ett sammantaget underskott om 3,0 mnkr (-1,3%). Underskottet hänförs till barn- och ungdom samt vuxenverksamheten.

Socialpsykiatri

Insats (antal)	Planering 2019	Utfall 2019 april	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
Antal personer med insats per månad totalt		320	319	
Gruppboende	29,0	29,0	28,0	26,3
HVB	9,0	8,0	9,0	10,7
Stödboende	18	18	18	14
*Boendestöd 1 - 7 timmar å-pris 380 kr	112	77	77	107
*Boendestöd 8 -18 timmar å-pris 404 kr	408	408	426	509
*Boendestöd 19 - timmar å-pris 453 kr	530	549	627	462

Socialpsykiatriverksamheten prognostiserar en budget i balans.

Vuxen

Insats (antal)	Planering 2019	Utfall 2019 apr	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
Hem för vård och boende, HVB	2,7	1,9	1,7	3,6

Insats (antal)	Planering 2019	Utfall 2019 apr	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
LVM och § 12-placeringar	0,7	1,0	1,4	0,4
Stödboende	20	16	16,5	22
Försöks- tränings- och jourlägenheter redovisas i T1, T2 och bokslut	140	139		
Antal pågående ärenden den 1a i månaden		266,0	265,0	

Vuxenverksamheten prognostiserar efter budgethållningsåtgärder ett underskott om 0,5 mnkr (-1,4%). Underskottet förklaras bland annat av högre kostnader än budgeterat för placeringar på härbärgen. Verksamhetens budgethållningsåtgärder består bland annat av att finna insatser till en lägre kostnad. Förvaltningen har intensifierat arbetet med att följa upp vilka brukare som kan flytta till boenden med lägre omhändertagandenivå. På sikt innebär det en lägre kostnad för förvaltningen. Andra åtgärder för att minska kostnaderna är att öka antalet placeringar till försöks- och träningslägenheter som ett alternativ till mer kostsamma boenden.

Barn och ungdom

Antal helårsplatser	Planering 2019	Utfall 2019 apr	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
§ 12 Hem	3,4	6,8	5,3	4,8
HVB-hem	6,9	6,1	8,1	5,5
Stödboende	5,1	15	14	18
Jourhem	17,3	33	29	23
Skyddat boende	5	8	9	
Antal pågående ärenden den 1a i månaden		673	681	

Barn- och ungdomsverksamheten prognostiserar efter budgethållningsåtgärder ett underskott om 2,5 mnkr (-1,7%). Underskottet beror primärt på ökade kostnader för placering av barn och ungdomar på HVB- och jourhem samt SIS-institutioner.

Budgethållningsåtgärderna som pågår för att nå en budget i balans består bland annat av att aktivt och systematiskt arbeta med metoder, arbetsätt och samverkan som förväntas minska kostnaderna för verksamheten. Verksamheten arbetar även med tätare uppföljning och kortare utredningar samt med lösningsfokuserad intensiv hemmabaserad familjebehandling, LIHF, med målsättningen att minska antalet placeringar av barn och unga.

Flyktingmottagande

Antal helårsplatser	Planering 2019	Utfall 2019 apr	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
Ensamkommande flyktingbarn	101	81	92	150

Verksamheten för ensamkommande barn och ungdomar prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr (+3%). Överskottet hänförs till att förvaltningen har förhandlat ner dygnspriserna för boende för ensamkommande barn och ungdomar samtidigt som antalet beslutade insatser minskat och därmed också kostnaden för handläggning. För närvarande handlägger verksamheten placeringar för 81 barn vilket är en minskning med 20 barn sedan december 2018.

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta

Verksamhetsområdet stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta prognostiserar en budget i balans. Förvaltningen erhöll i samband med avstämningsärendet 0,4 mnkr för skötsel av naturreservat, medlen är betydligt lägre än vad förvaltningen ansökte om (2,0 mnkr) och än föregående år. Medlen kommer endast räcka till skötsel på en miniminivå varför förvaltningen gör en ny ansökan om ytterligare medel, se under budgetjustering.

Förskoleverksamhet

Antal inskrivna barn	Planering 2019	Utfall 2019 apr	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
1-3 år fsk	1 011	972	958	947
4-5 år fsk	1 627	1 648	1 659	1 642
Allmän fsk	18	5	4	15
Totalt	2 656	2 625	2 621	2 604
Inskrivningsgrad	2018	2018		2017
Barn 2-5 år	96%	95%		95%

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott om 4,0 mnkr (+1%) såväl före som efter resultatdispositioner. Överskottet hänförs till de centrala kostnaderna och prognostiseras utifrån antagandet att antalet inskrivna barn under sommarmånaderna håller sig på samma nivå som föregående år samt att antalet inskrivna barn ökar under senare delen av året.

Budgeten för barn med behov av särskilt stöd har de senaste åren ökat. Detta möjliggör att barn med särskilda behov får det stöd som varje enskilt barn behöver för att kunna utvecklas integreras i den ordinarie förskoleverksamheten. Barnomsorgsgarantin uppnås.

Äldreomsorg

	Planering 2019	Utfall 2019 apr	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
Antal personer med insats per månad totalt*		2 226	2 238	2 229
Antal personer med enbart insats trygghetslarm		353	356	345
Hemtjänst (antal beställda dagtimmar)	44 700	39 853	40 958	43 496
Hemtjänst (antal utförda dagtimmar)	39 300	36 304	36 551	37 629
Hemtjänst (antal månadsinsatser)	1 200	1 202	1 220	1 225
Servicehus (antal timmar)	5 050	5 239	4 848	4 070
Servicehus (antal personer)	94	94	91	82
Vård- och omsorgsboende (antal heltidsplatser)	462	474	476	499

Verksamhetsområdet äldreomsorg prognostiserar ett underskott efter resultatdispositioner och budgethållningsåtgärder om 2,0 mnkr (-0,3%). Underskottet hänförs främst till hemtjänstverksamheterna och Skolörtens servicehus.

Beställare äldreomsorg

Beställarverksamheten inom äldreomsorgen prognostiserar efter budgethållningsåtgärder en budget i balans. Inom stadsdelsområdet har 2 226 personer över 65 år (20% av befolkningen i åldersgruppen) någon form av insats, varav 353 personer enbart har insatsen trygghetslarm.

Under senaste månaderna har behovet av vård- och omsorgsplatser minskat något medan behoven av insatserna servicehus och hemtjänst i ordinärt boende i stort sett är oförändrade. Verksamhetens budgethållningsåtgärder har givit effekt. Exempel på åtgärder är tätare uppföljning av hemtjänstinsatser, säkerställa att insatsbesluten är aktuella och att den enskilde har rätt beslut och får den insats som är beslutad.

Utförare äldreomsorg

Äldreomsorgens utförarverksamheter visar efter resultatdispositioner och budgethållningsåtgärder ett sammantaget underskott om 2,0 mnkr. Utmaningarna finns framförallt inom hemtjänstverksamheterna och Skolörtens servicehus. Samtliga utförarverksamheter arbetar aktivt med att minska sina kostnader. Enheterna arbetar för en effektiv personalplanering genom att anpassa bemanningen och schemalaggningsgrad till enhetens aktuella intäkter då dessa varierar mellan månaderna på grund av beläggingsgrad och efterfrågan.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antal personer/timmar ⁴⁴	Planering 2019	Utfall 2019 april	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
Antal personer med insats per månad totalt		838	837	846
Hemtjänst (antal beställda dagtimmar)	3 200	3 072	3 282	3 564
Hemtjänst (antal utförda dagtimmar)	2 750	2 531	2 637	2 765
Hemtjänst personer	150	126	133	142
Personlig assistans LSS timmar	2 900	2 394	2 436	4 130
Barn- och vuxenboende, SoL (antal personer)	21	22	21	23
Barn- och vuxenboende, LSS (antal personer)	139	146	144	139
Daglig verksamhet (antal personer)	294	316	310	305

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett underskott om 4,5 mnkr (-1,2%). Budgetunderskottet hänförs till beställarverksamheten.

Beställare funktionsnedsättning

Beställarverksamhetens underskott beror främst på dyra placeringar utanför stadens valfrihetssystem och kraftigt ökade kostnader för persontransporter till daglig verksamhet.

Budgethållningsåtgärderna innebär bland annat en intensifiering av prispförhandlingar med utförare utanför valfrihetssystemet avseende de dyra placeringarna samt där så är möjligt omplacering till boende inom valfrihetssystemet.

Förvaltningens kostnader för persontransporter har ökat med 160 procent (16,0 mnkr) sedan 2016. Transportkostnaderna belastar det fasta anslaget trots att de helt hör samman med antalet personer som har insatsen daglig verksamhet enligt LSS, där budgeten är rörlig via schablonersättning. Förvaltningen genomlyser transportkostnaderna och ser över möjligheten att effektivisera dessa.

En annan anledning till underskottet inom verksamhetsområdet är ökade kostnader för boende inom SoL då det saknas demensboende enligt LSS. För dessa platser erhåller inte förvaltningen budgetmedel utan även dessa kostnader belastar det fasta anslaget.

Verksamheten har en hög rättssäkerhet i sina beslut. Under perioden har 9 domar inkommit

varav 8 stycken har gått helt på förvaltningens linje (första tertialet 2018: 15 domar varav 13 helt på förvaltningens linje)

Utförare funktionsnedsättning

Samtliga utförarverksamheter, personlig assistans, daglig verksamhet, grupp- och servicebostäder prognostiserar en budget i balans.

Ekonomiskt bistånd

	Planering 2019	Utfall 2019 apr	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
Antal hushåll	900	945	945	833
Kostnad (tkr/mån)	8 486	7 882	8 642	7 687

Ekonomiskt bistånd prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr (0,4%). Antalet hushåll i mars var 933 och preliminärt för april månad 945. Hushållen har ökat något senaste månaderna och jämfört med april 2018 motsvarar ökningen 52 hushåll. Ökningen av hushållen avser nyanlända som anvisats till stadsdelsområdet och som avslutat etableringsfasen samt personer som flyttar in på grund av anknytning till boende i stadsdelen.

Hittills under 2019 är den genomsnittliga kostnaden för tillfälliga boenden 666 tkr och under samma period 2018 var den genomsnittliga kostnaden 661 tkr. Personer som själva har svårt att söka boende erbjuds råd och stöd i detta.

Medelbidraget per bidragshushåll för jan-april 2019 är i genomsnitt 9 341 kronor per månad vilket är lägre än stadens genomsnitt som är 9 427 kronor.

Som ett resultat av stadens satsning på visstidsanställningar/Stockholmjobb har cirka 20 personer kommit i sådan sysselsättning, vilket betyder att utbetalning av försörjningsstöd minskar.

Arbetsmarknadsåtgärder

	Planering 2019	Utfall 2019 apr	Utfall 2019 Snitt jan-apr	Utfall 2018 Snitt jan-apr
OSA antal helårsplatser	20	19	19	15
Visstidsanställningar/Stockholmjobb	20	20	21	21
Feriearbeten Tkr	11 900		–	
Feriearbeten antal	950		–	

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr (+2,2%). Förvaltningen beräknar att kunna erbjuda cirka 1 000 ungdomar feriearbete under sommar-, höst- och vinterlov.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Verksamhet för barn, kultur och fritid prognostiserar en budget i balans.

Resultatenheter

Resultatenheter

Resultatenhetens namn (Intraprenader anges särskilt) tkr	Resultat- enheternas bruttobudget 2019	Varav 5 % av resultat- enheternas bruttobudget 2019	Resultat- enheternas resultat från 2018 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2019 (exkl. resultatfond) Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad ackumulerad resultatöverföring till 2020 Överskott (+) Underskott (-)
1	2	3	4	5	6
Förskolor					
301 Grimsta förskolor	41 973	2 099	-2 207		2 207
302 Vällingby förskolor	39 131	1 957	-2 727		2 727
303 Räckstå förskolor	47 350	2 368	-3 900		3 900
304 Nälsta förskolor	37 804	1 890	-3 468		3 468
306 Björnboda-Sörgården förskolor	40 536	2 027	-3 641		3 641
309 Maltesholm-Smedshagen förskolor	31 066	1 553	-2 866		2 866
310 Loviselund förskolor	37 710	1 886	-2 278		2 278
311 Hässelby Gård förskolor	34 111	1 706	-2 875		2 875
312 Trollboda-Smedshagen förskolor	26 923	1 346	-2 689		2 689
314 Hässelby Norra förskolor	42 061	2 103	-2 229		2 229
		0			0
Äldreomsorgen		0			0
558 Skolörtens servicehus	34 101	1 705	-3 315		3 315
		0			0
		0			0
		0			0
Summa resultatenheter	412 766		-32 195	0	32 195

Förskoleverksamhet

Förvaltningen har 10 förskoleenheter som samtliga är resultatenheter. Sammantaget överfördes ett överskott om 1,2 mnkr från 2018 till 2019. Till 2019 prognostiseras inget uttag ur fonden att överföras.

Äldreomsorg

Förvaltningen har en resultatenhet inom äldreomsorgsverksamheten. Ett underskott om 0,9 mnkr fördes från 2018 till 2019. Till 2019 prognostiseras inget uttag ut fonden att överföras.

Investeringar

Investeringar

	Justerad budget	Bokfört	Prognos	Avvikelse april
Investeringar	20,5	0,5	20,5	0
Varav stadsmiljöverksamhet	17,2	0	17,2	0
Varav inventarier och maskiner	2,9	0,5	2,9	0
Klimatinvesteringar	0,4	0	0,4	0

Investeringar avseende stadsmiljö prognostiseras en budget i balans.

Investeringar avseende maskiner och inventarier prognostiserar i balans med budget.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning har varit aktuell under året.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inte haft några sådana projekt under året.

Omslutningsförändringar

I avstämningsärendet godkände kommunfullmäktige justerad omslutning av budgeten med 178,4 mnkr. Förvaltningen anmäler i detta ärende ytterligare omslutningsjusteringar om 26,9 mnkr.

Omslutningsförändringar	Kostnader	Intäkter	Netto
Nämnd och förvaltning	5,1	-5,1	0
Individ- och familjeomsorg	-0,2	0,2	0
Flyktingmottagande	-6,0	6,0	0
Försörjningsstöd	8,0	-8,0	0
Arbetsmarknad	0,4	-0,4	0
Socialpsykiatri	0,2	-0,2	0
Förskoleverksamhet	12,2	-12,2	0
Kultur- och föreningsverksamhet	7,2	-7,2	0
Omslutningsförändringar totalt	26,9	-26,9	0,0

Budgetjusteringar

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om följande budgetjusteringar

Drift

- Förvaltningen ansökte i verksamhetsplanen om budgetjustering om 2,0 mnkr avseende skötsel av naturreservat. Förvaltningen erhöll 0,4 mnkr. Summan förväntas räcka till underhåll av det mycket utnyttjade motionsspåret i Grimsta naturreservat. Övrig skötsel av reservatet måste prioriteras ned. Förvaltningen förväntas också sköta det framtida naturreservatet i Kyrkhamn bland annat genom ett aktivt arbete med att hålla landskapet öppet. Med anledning av detta söker förvaltningen i tertialrapport budgetjustering om 1,6 mnkr avseende skötsel av naturreservat.

Medel för lokaländamål

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om följande medel för lokaländamål, beslut finns

från ekonomiutskottet.

Drift

Medel om 2,3 mnkr söks för förlorade hyresintäkter samt kostnader för gemensamhetsutrymmen, till följd av avvecklingen av Skolörtens gruppboulevard.

Analys av balansräkning

Övrigt

Kvalitetsarbete

Utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet genomsyrar alla verksamheter på alla nivåer vilket återspeglas i tertialrapporteringen av flera verksamhetsområdes- och nämndmål. För att nå målpåfyllelse förstärks uppföljnings- och analysarbetet och tätare dialoger införs så att utvecklings- och förbättringsåtgärder kontinuerligt genomförs i verksamheterna.

Verksamhetsplanen hålls levande och förståelsen för vad som krävs för målpåfyllelse fördjupas. För att skapa bättre förståelse för förhållandet mellan verksamhetsplan och internkontrollplan sker kontinuerlig kunskapshöjning och utveckling av arbetssätt.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Verksamhet	Bemötande	Ärendehantering	Kontinuitet	Information/tillgänglighet	Lokaler	Kvalité på verksamheten	Ej genomförd insats hos utförare	Övrigt	TOTALT
ÄLDREOMSORG	1					1	1		2
FUNKTIONSNEDSÄTT INK SOC. PSYK		2	1						3
INDIVID OCH FAMILJ	8	9		3					18
TIDIGT SOCIALT ARBETE				1	1				1
FÖRSKOLA	4	2	3	1		15		1	21
ÄOF - beställare	3	10	1	6				3	19
ÄOF - UTFÖRARE	2			3	2	12	4	4	22

Under första tertialet har det inkommit 86 synpunkter och klagomål, fördelade mellan avdelningarna, se tabell. Samtliga har diarieförts och besvarats. Från och med 1 april 2019 har förvaltningen en ny organisation där äldreomsorgen utgör en avdelning och funktionsnedsättning och socialpsykiatri utgör en avdelning. Således redovisas synpunkter

och klagomål för dessa avdelningar avdelningsvis för Äldreomsorg respektive funktionsnedsättning och socialpsykiatri från och med den 1 april 2019, och beställaravdelningens och utföraravdelningens synpunkter och klagomål redovisas fram till och med den 31 mars 2019.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Denise Melin, Stadsdelsdirektör	2019-05-14